

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zestvo Din 40.— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflova ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 96

Iseratni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 409

Podružnici: Maribor, Harvarška ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta

Račan pri poštnem ček. z avda: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 8. julija.

Vsa Evropa zopet enkrat preživlja dobo vznemirjenja in težke depresije. Posledice vojne se čutijo znova z vso silo v večini držav našega kontinenta. Zlasti pa se bore z usodepolnimi težavami glavne evropske velesile Francija, Anglija, Nemčija in Italija.

Najvažnejša borba se bode v tem trenutku v Franciji. Od usode Caillauxovih finančnih predlogov v burbonski palači in od pogajanj, ki jih vodi finančni minister v Londonu glede odplačevanja medvojnega dolga napram Angliji ter za najetje novega stabilizacijskega posojila pri anglo-saksonskih bankah, je dejansko odvisna bližnja usoda francoskega franka. Francoska politična javnost čuti danes potrebo energičnih, odločnih korakov za rešitev nacionalnega denarja, vendar žalibog še ni potrebne enodušnosti glede načrta, ki naj dovede do sanacije. Tudi jasni in dalekosežni Caillauxovi predlogi so zadeli na delni odpor, ki se po eni strani opira na pozitivne ugovore, na drugi strani pa se še preveč inspirira iz zgolj strankarsko-političnih vidikov. Navzlic vsenu je treba upati, da dobi vlada v poslanski zbornici in nato tudi v senatu večino in potrebna polnomočja, ker brez najširših pooblastil ni mogoče izvesti tako bolesterne operacije, kakor je potrebna za rešitev francoskih državnih financ. Za red v javnem gospodarstvu je potreben tudi red na ulici! Ta Caillauxova deviza se mora strogo izvajati. Zakaj če pade deseti Briandov kabinet pri svojem poskusu stabilizacije, bodo iz tega sledile težke politične, gospodarske in socialne komplikacije. Briandov padec bi bil skok v temno negotovost.

Tudi v Nemčiji je politični položaj zastrt z grozečimi oblaki. Ker plebiscitna inicijativa socijalistov in komunistov za brezodškodniško razlastitev bivših nemških vladarjev in knezov ni dobila po ustavi predpisane večine nemških volilcev in volilk, je predložil Marxov kabinet državnemu zboru kompromisni načrt. Z njim pa je zadel na odpor tako pri nacionalcih, ki se jim je zdel premalo ugoden za krivice svetovne vojne, kakor tudi pri socijalnih demokratih, ki so po pravici grajali predalekosežne koncesije odstavljenim knezom. Vlada ni dobila potrebne dvotretjinske večine, zato je načrt umaknila. Navzlic svoji prvotni pretnji pa ni podala ostavke, marveč je odgodila parlament. Nemški nacionalci upajo, da se med tem časom posamezne dežele sporazumejo s knezi in da se na ta način odpre reakciji pot v vlado v vlado meščanskega bloka, ki jo dr. Stresemann že par let z vso vneto zagovarja.

Rudarska stavka, ki že dva meseca paralizira gospodarsko življenje Velike Britanije, je stopila v odločno fazo. Navzlic ogorčenemu odporu delavske stranke je konservativna večina sprejela vladin predlog za uvedbo osemurnega delavnika v rudarstvu. Trenutno ta zakon še ni v veljavi, ker nočejo podjetniki ugoditi vladnim zahtevam v mednem vprašanju. Vlada pa pripravila še drugi zakonski načrt, ki bo prisilil rudniške lastnike k popolni reorganizaciji rudarske industrije. Za sedaj se zveza rudarjev bori še z vso vehemenco proti uvedbi osemurnika. Vendar je gotovo, da bo delavstvo moralo odnehati, kakor je podleglo v splošni stavki. Anglija more izbirati, če hoče rešiti rudarstvo, samo med nacionalizacijo rudnikov in zvišanjem delavnika. Za prvo rešitev pa razmere še niso zrele. V vsakem slučaju pa bo imel sedanji rudniški konflikt katastrofalne posledice za gospodarstvo Velike Britanije, katera industrijska produkcija je padla v popoln nered.

Italijanska trgovska bilanca je danes deficitna. Da ustavi padec lire, je Mussolinijeva vlada podvzela energične korake. Najvažnejša je uvedba deveturnega dela. Ta korak je morda potreben, gotovo pa ne bo zbudil med ljudstvom novih simpatij za režim. Mussolini hoče znižati konzum in uvoz in zvišati in pomeniti produkcijo. Za prodajo italijanskih produktov pa je potrebno zavojevanje novih trgov. Odtod podprtana imperijalistična nota v italijanski zunanji politiki.

K splošni depresiji v Evropi se pridružuje še najresnejša kriza Zveze narodov, kar jih ta institucija preživlja od svoje ustanovitve. Z izstopom Brazilije se je sicer res olajšal vstop Nemčije. Vendar se Španka in Poljska še nista odpevali svoji zahtevi po stalnih sedežih v Svetu Zveze narodov. V septembru izbruhne kriza z novo silo. Tudi če postane Nemčija članica Zveze, kar je upati in želiti, se s tem ne zmanjša, marveč le poveča težka bolezen ženevskega meddržavnega organizma. Amerika in drugi kontinenti se bolj in bolj odtujujejo od Zeneve. Upravičena je bojazen, da ostane Zveza narodov omejena na Evropo in to na manjši del Evrope.

Vsi ti in drugi momenti pričajo o težki krizi, ki jo preživlja naš kontinent letošnje poletje. Zato vse želimo čake na ugodne novice vsaj iz ene strani.

„Situacijo je treba pozorno proučiti“

Izjave g. Uzunovića ob povratku v Beograd. — Konferenca z Maksimovićem in Nikićem. — Optimizem vladinih radikalov. G. Uzunović o klerikalni politiki doma in v Beogradu.

Beograd, 8. julija p. Politični položaj se danes niti najmanje ni razčistil. Min. predsednik Uzunović se je vrnil v Beograd šele ob 10. zvečer. Prišel je v spremstvu dr. Nikića, ki se mu je bil pridružil v Zagrebu. Na kolodvoru sta ga sprejela poleg novinarjev notranji minister Boža Maksimović in podtajnik predsedstva vlade Avram Petrović. Ko je min. predsednik Uzunović izstopil iz vagona, se je ljubezno pozdravil z novinarji. Z ozirom na sklepe HSS je g. Uzunović izjavil: »Rezultat teh sklepov menda ne bo dovedel do tega, da bi mogel vplivati na splošni politični položaj. Mi smo doslej še vedno našli primeren izhod. Upamo, da bomo tudi sedaj našli kak izhod. Predvsem moram zaslišati predsednika HSS, razgovarjati se z dr. Nikićem, zatem z ostalimi ministri HSS in nazadnje s svojimi tovariši. V proučevanje položaja se mora stopiti z vso potrebno pozornostjo in opreznostjo. Zdi se pa, da ta stvar ni tako nujna, kakor je naša potreba reševalne akcije za poplavlence. Ter vprašanje podpor.« Vaš dopisnik je nato vprašal min. predsednika, kaj je s sklicanjem Narodne skupščine, ki ga zahteva St. Radić. Min. predsednik Uzunović je odgovoril: »O tem ni niti govora«, nakar se je poslovil od novinarjev ter odšel z notranjim ministrom Božo Maksimovićem v pisarno komisarja železniške policije, kjer sta dalje časa konferirala. Opazilo se je, da je bil g. Maksimović zelo nervozen. Po tej konferenci sta imela Boža Maksimović in dr. Nikić posvetovanje v Nikičevem stanovanju.

Iz izjave predsednika vlade je razvidno, da smatra položaj vlade za težak, ker naglašajo potrebo daljšega proučevanja, vendar še nadeja, da se bo kakor pri zadnji krizi tudi sedaj našla nekaka srednja solucija. Uzunovići pristaja to mnenja, da bo dr. Nikić odcepil večje število poslancev od Stjepana Radića ter z njimi ustanovi poseben klub, kar bi prisililo St. Radića k popuščanju. Drugi pa povdarjajo, da je dr. Nikić v zadnjem času izgubil mnogo na terenu in da se nahaja v veliko težjem položaju kakor pa takrat, ko se je prvič ločil od Radićeve stran-

ke. Smatra se, da je dr. Nikić izgubil bitko.

Notranji minister Boža Maksimović se je tudi danes pogajal z davidovičevci, zdi se pa, da davidovičevci uvažujejo težak položaj radikalov postavljajo zelo velike zahteve. Radi tega je došlo do precejšnje napetosti, kar se smatra tudi za vzrok današnje nervoznosti Bože Maksimovića. Ožja vladna skupina se silno trudi, da bi se vzdržala na krmilu. Njeni pristaši mislijo, da Radićeva juha ne bo tako vroča. To mnenje temelji tudi na izjavi, ki jo je dal dr. Josip Krnjević novinarjem. Izjavil je namreč, da žele radičevci nadaljevati delo z radikali ter politiko sporazuma z Uzunovićem, v katerega zaupajo. Izključitev dr. Nikića iz HSS smatrajo za svojo interno stvar. Dr. Nikić pač ne more ostati kot minister HSS v vladi, ničesar pa nimajo proti temu, ako ga obdržijo radikali v vladi kot svojega ministra. Vladna skupina upa z ozirom na to izjavo, da se bo položaj vlade vendarle še popravil. V tej smeri bo min. predsednik Uzunović jutri pričel svoje delo. Na drugi strani pa trdijo pašičevci, da se vlada nahaja v krizi. Jutri odputuje v Karlove Vary dr. Dragotin Kojić, da pozove Pašića v imenu svoje skupine, naj se vrne v Beograd in prevzame vodstvo političnega položaja v svoje roke.

Zagreb, 8. julija n. Ministriški predsednik Uzunović, ki se je popoldne s ljubljanskim brzovlakom pripeljal semkaj na povratku v Beograd, je dejal zbranim novinarjem na kolodvoru, da nima nič posebnega povedati. Dati ne more nikakih izjav, dokler ni govoril s Stj. Radićem in njegovimi tovariši. Vse večerjajne dogodke bo treba temeljito analizirati. Sele potem se bo moglo definitivno sklepati. Ministriški predsednik Uzunović je nadalje rekel, da prihaja iz Slovenije, kjer je videl mnogo lepega, pa tudi nekaj slabega. Cital je »Slovenca« z zažudenjem, kako graja Stjepana Radića, ker da se je odrekel federalizmu. To je tem bolj kritično, ker operirajo klerikalci v Beogradu z drugačnimi argumenti kot doma v Sloveniji. Kar se tiče Narodne skupščine, je dejal predsednik vlade, da ni mogoče sedaj določiti, kdaj bo zopet sklicana.

Nikić odgovarja Stj. Radiću

Sedaj po izključitvi iz HSS čujemo resnico o radičevski politiki iz ust radičevskega ministra...

Zagreb, 8. julija n. Minister za šume in rudnike dr. Nikić je podal danes povodom svoje izključitve iz Radićeve stranke nastopno izjavo:

Na inspekcijskem potovanju po Bosni sem dobil vest o gonji, ki sta jo proti meni uprizorila St. Radić in njegova okolica na seji kluba HSS. Ker me že delj časa nič, kar prihaja od vodstva HSS ne preseneča me tudi ni presenetila izključitev iz vrst HSS. Za danes se ne morem spuščati v podrobnosti, ker se nisem prišel v stike z vsemi svojimi tovariši. Naglašati morem le tole:

Vzrok, ki ga St. Radić navaja za mojo izključitev, kulminira v tem: »Dr. Nikić vodi svojo politiko, ki je v nasprotju s politiko HSS. Njegovo postopanje ovira pravilne odnose HSS do današnje vlade in je na poti izvedbi sporazuma. Tako politiko obsoja ves hrvatski narod.« Ni treba izgovarjati mnogo besed. Odkar je inavgurirana politika sporazuma, je Stjepan Radić skupaj z vodstvom svoje stranke izgubil pozicijo za pozicijo in onemogočil realne plodove te politike s svojo nerensostjo z napadi in žaljenjem posameznikov in celo organizacije kateri se je obvezal, da se izvede narodni sporazum. On in njegovi so izpodkopavali ugled one oblasti, ki jo sami združujejo v Narodni skupščini in ki bi jo morali predstavljati pred narodom. V trenutku, ko je bila nevarnost, da popolnoma izgubimo situacijo iz rok (v aprilu t. l.) sva z dr. Šuperino rešila položaj, da more HSS zopet zadobiti one pozicije, ki so se pri taki politiki še dale rešiti za stranko. Tu se je začela znana strahovita kampanja proti meni. Vedel sem, da se vodstvo stranke pripravlja na odločen udarec, zlasti po porazu Radića v Dalmaciji in ker se je bal mojega potovanja po Bosni.

Le eno hočem naglašati: Jaz in moji tovariši smo lojalno vodili politiko sporazuma in smo v odkritosrčnem sodelovanju z drugo vladno stranko delali na to, da čuti kmetski narod, da se ne vlada proti njemu. Kako misli St. Radić s svojo okolico in kako si predstavlja politiko sporazuma, se vidi iz vsega njegovega dosedanjega postopanja. Vidi se tudi iz Radićevih poslednjih govorov na shodih in zlasti iz govora, ki ga je imel na seji kluba HSS. Katera skupina v parlamentu more sprejeti in trpeti

Trenutno se bode najtežja in najvažnejša bitka v Franciji. Vse oči so torej uprte v Pariz. Preokret na bolje v Franciji bi dal novih nad tudi za usodo ostalih držav starega sveta.

tako politiko sporazuma, da se na javnih zborovanjih postavljajo pogoji in smernice te politike, in sicer na način, kakor je to delal doslej St. Radić? Jaz nimam nič proti temu, naglašam le dejstvo. Pogoje, ki sta jih St. Radić in NRS postavila za politiko sporazuma, jemlje g. Radić kot vzrok za mojo izključitev iz HSS. Jaz bom šel svojo pot. Z menoj se solidarizirajo še drugi. Upam, da bom zbral okrog sebe večje število poslancev HSS, da bomo mogli neodvisno voditi politiko v oni smeri, ki sem jo obrazložil. Hrvatski narod se vedno bolj obrača od Radićeve vratolomne politike, ki danes hoče ovreči ono situacijo, ki jo je večerjaj ustvaril. G. Radić se igra z interesi naroda, ki preživlja tako težke čase. Dejstvo je, da velik del hrvatskega naroda ni več s Stjepanom Radićem.

Veliki uspehi Svetozara Pribičevića v Južni Srbiji

Plevlje, 8. julija n. Po svojem večerjajnem shodu v Milačevu je danes Svetozar Pribičević odputoval v Belopolje, kjer je imel svoje drugo veliko zborovanje. Prebivalstvo mu je na vsej poti prirejalo prisrčne sprejeme. Pri vasi Spahoviću se Pribičevića ustavile velike množice naroda in ga prisilile, da je priredil improviziran zbor. V Belopolju ga je prebivalstvo nad vse pričakovanje prisrčno sprejelo z godbami in zastavami. Zborovanja se je udeležilo nad 3000 ljudi, med njimi tudi mnogo muslimanov. Pribičevića so osebno pozdravili tudi radikalni prvaki iz Belopolja. Črnogorci so povabili Pribičevića, naj pride v Berane in Kolašin. Na shodu je govoril tudi poslanec Gligorije Božović, ki so ga zborovalci burno pozdravljali. Velika množica je spremljala Pribičevića do stanovanja, kjer mu je prirejala ovacije. Ves dan ni bilo niti najmanjšega incidenta. G. Pribičević nadaljuje svojo vožnjo preko Plevlje in Prijepolja proti Bosni.

Tržaški sestanek naših in italijanskih delegatov

Rim, 8. julija. o. Agenzia di Roma poroča, da se sestane 21. t. m. v Trstu jugoslovenska in italijanska delegacija za izvršitev rimskih konvencij od 6. aprila 1922 glede razdelitve arhivov. Beograjska vlada je določila za svoje delegate dr. Gregorina, bivšega mariborskega velikega župana dr. Vodopivec in prof. Nagyja. Italijanski delegaciji bo načeloval senator Salata. Delegaciji bosta zborovali v prostorih tržaške prefektore.

Radić je danes na Bledu

Oficijelni zaključki zagrebške seje kluba HSS. — Mnogo vode v radičevskem vinu. — Prej so povisali državne izdatke za 3000 milijonov sedaj pa hočejo štediti z redukcijo uradniških plač.

Bled, 8. julija lj. Nocoj je dospel St. Radić s svojo rodbino in več prijatelji na Bled ter se bo jutri javil v avdijenco. G. Radić namerava kralju razložiti sklepe zagrebške seje HSS, ki jih, kakor izgleda, sam mnogo milejše tolmači, nego je to storila beograjska javnost. Glavno mu je, da iztisne iz vlade dr. Nikića, o katerem sumi, da bi mu v slučaju konflikta mogel skočiti v hrbet. Radić po izjavah njegove ožje okolice še ne smatra situacijo za dozorelo ter je odločen s svoje strani izzvati krizo, le, ako bi se pokazalo, da so se radikali res sporazumeli z davidovičevci, katerih vstop v vlado RR odločno odklanja.

Beograd, 8. julija. r. Današnji radičevski listi objavljajo zaključke seje kluba HSS, ki se je vršila sinoči ob udeležbi celega vodstva HSS. Ti zaključki pravijo:

1.) Ministru Nikiću se izreka nezaupnica ter se ga izključuje iz kluba HSS, ker vodi politiko, ki ni hrvatska ne seljska ter po svoji metodi ogrožava najresnejše državne in narodne interese.

2.) Vlada se pozivlja, da v drugi polovici avgusta skliče Narodno skupščino, katera naj predvsem odobri zakon v definitivni uredbi agrarnih odnosov v Dalmaciji. Ta zakon naj vseukoro

stopi v veljavo še pred trgatvijo, ki pričneja začetkom septembra.

3.) Z ozirom na blagovorno delovanje narodnega sporazuma bo klub HSS vlado še nadalje stalno in odločno podpiral z dodatkom, da bo nečloveške nezakonitosti orožništva in upravnih oblasti dostavljali predsedniku vlade, ako pa bi to ne pomagalo vlagal v Narodni skupščini upite na ministre, odnosno nujne interpellacije.

4.) Ministriški svet naj na prvi svoji seji zaključi formalno ukinjenje Obznanen z dne 24. decembra 1924. z vsemi njenimi posledicami.

5.) Z ozirom na poplave naj se prične v državni upravi resno in sistematično štedenje. Ministrom naj se prejemki znižajo za 50 odst., poslancem za 30 odst. ter državnim uslužbencem od najvišjih do najnižjih vse do 5 odst. Materijalni izdatki ministrstev naj se reducirajo za 5 do 10 odst. Na ta način naj se doseže prihranek 1 milijarde.

6.) HSS zahteva, da se zakon o izenačenju davkov in zakon o občinskih samoupravah doneseta še v poletnem zasedanju Narodne skupščine, nadalje da se pristopi k izgraditvi železniških zvez z zaledjem in da se brez odloga zaposli narod v onih krajih, kjer je prevladala beda.

Tretji dan velike debate v Parizu

Caillauxov odgovor na socijalistično kritiko. — Stališče senata.

Pariz, 8. julija (brezz.) Na današnji seji zbornice je finančni minister Caillaux v odgovoru na kritike Leona Bluma izjavil, da je odbor strokovnjakov pravilno sestavljen. Nadalje je finančni minister citiral članek socijalističnega poslanca Vincent Auriola, ki pravi, da podelitev polnomočja ne krši parlamentarnih načel. Zakonski načrt o polnomočju bo predložen v presojo kompetentni komisiji. Caillaux je citiral za

primer Anglijo, kjer so leteli dolgovi veliko večji nego v Franciji. Nadalje se je izjavil finančni minister proti obdačenju produktivnega kapitala in inflaciji, ki le škoduje s srednjemu sloju.

Pariz, 8. julija (brezz.) Senat je z zadovoljstvom sprejel na znanje Caillauxov finančni ekspozé in odobril njegov predlog za podelitev polnomočja. Levica je glasovala proti.

Strahovite poplave po vsem svetu

Viharji v južni, sneg v severni Italiji. — Promet med Mehiko in Zedinjenimi državami prekinjen. — Številne žrtve v Ameriki. — Grozen vihar na Japonskem. — Več tisoč hiš porušenih.

Rim, 8. julija. k. Kakor poročajo listi, je divjala nad Napoljem velikanska nevihta. Vihar je odtrgal z neke hiše streho, ki je uničila brzojavne in telefonske zveze. V luki se nahajajoče ladje so mogli le s težavo privezati. Ena ladja se je odrgala ter je ogrozila ostale, ni pa napravila nobene škode. Dve majhni ladji sta se potopili. Ni še ugotovljeno, ali se je mogla rešiti vsa posadka. Temperatura je zelo padla. Iz Gornje Italije poročajo, da je zapadel sneg. Po in ostale reke so močno narastle in obstoji opasnost poplav.

Newyork, 8. julija (brezz.). Strahoviti viharji v državi Ohio so povzročili več milijonov dolarjev škode. Mesto Dayton je poplavljen.

Newyork, 8. julija (brezz.) Radi trajnih poplav in silnih viharjev je prekinjen železniški promet med Mehiko in Zedinjenimi državami.

Pariz, 8. julija. s. Kakor poroča »New York Herald«, se je pri viharju potopil ruski parnik. Vsa posadka je utonila.

Santiago de Chile, 8. julija (brezz.) Veliki viharji so v več mestih povzročili velike škode in mnogo smrtnih žrtev.

Tokio, 8. julija. s. 24urna nevihta je povzročila med Osako in Simonoski velike škodske poplave. 3000 hiš in več mostov se je porušilo. Dosedaj je javljenih 8 mrtvih in 70 težko ranjenih.

Berlin, 8. julija. k. Iz Schletheima javljajo: Nad Menterede se je utrgal oblak, ki je napravil zelo veliko škodo. Ob polnoči so vode vrle v Schletheim ter porušile 10 hiš. Drugi dve hiši sta v nevarnosti. V Oesterkorne je utonilo 450 ovac. S krajem Körnör je vsaka zveza prekinjena. Na prosti Muhlhausen-Schletheim je promet ustavljen.

Stanje v poplavljenih krajih

Beograd, 8. julija p. Semkaj sta se povrnila predsednik Narodne skupščine Tričković in prometni minister dr. Vasa Jovanović, ki sta prepotovala poplavljeni kraje v Bački in Baranji. Predsednik Tričković je izjavil, da občuduje veliko solidarnost, ki jo je pokazalo oskudovano prebivalstvo, ki je delalo ogromne napore, da ne reši te svoje imovine, ampak tudi vse premoženje onih, ki so bili ogroženi. Le njihovemu odločnemu delu samozatajevanja se je zahvaliti, da ni škoda še večja. Prometni minister dr. Jovanović je izjavil vašemu dopisniku, da ga je zadivila poštvalnost prebivalstva v poplavljenih krajih. Ljudje so odnašali zemljo iz svojih vinogradov in njih, kjer so zoreli najboljši poljski pridelki in z njo utrjevali nasipe.

Beograd, 8. julija p. Vse kaže, da je v poplavljenih krajih glavna nevarnost minula. Vreme se polagoma boljša in tako omogoča uspešnejše delo. Voda ponekod še vedno polagoma narašča, večinoma pa pada. Nasipi so zelo poškodovani in bi zdržali silni pritisk le še kakih 14 dni. Če nastopi novo deževje, mora nastopiti katastrofa. Prebivalstvo je silno pobito. Uničeno je ogromno živine in skoraj vsa letina. Po njihval, ki jih je voda razoralo, so izginili vsi posevki. Vojska in prebivalstvo neprestano delata, da se ojačajo nasipi in pomagajo pri reševanju imetja.

Zvečer je prispela vest, da je voda na nekaterih krajih zopet prodrla nasipe. Popoldne je došlo poročilo iz Užic, da se je tamkaj utrgal oblak, ki je povzročil veliko škodo. Istotako se je utrgal oblak v Skoplju in okolici, kar je imelo katastrofalne posledice, ter je voda poplavlila večje število vasi. Na nekaterih mestih je voda razdrta tudi železniško progo.

Pred rumunsko demaršo v Sofiji

Bukarešta, 8. julija s. »Adeverul« poroča, da namerava vlada radi ponovnih napadov bolgarskih tolp storiti v Sofiji diplomatski korak; ker meni, da so te tolpe organizirane od irendentističnih bolgarskih združenj.

Vprašanje Besarabije

London, 8. julija. s. Italijanski poslanik v Moskvi je imel večerjaj razgovore s Čičerinom, ki so se, kakor poroča diplomatski poročevalec »Daily Telegraph«, tikali spazovanja med Rusijo in Rumunijo v Besarabskem vprašanju. Napetost med rumunskimi in ruskimi obmejnimi četami je že popustila.

Italijanska gospodarska ekspanzija

Rim, 8. julija. o. V prisotnosti Mussolinija in drugih ministrov je bil dani odgovor na vprašanje, da se izvede zakon za oddajanje svojega blaga. Nova tržišča si mora Italija izvojevati v onih deželah, kjer je italijanska penetracija šele v prvih povojih.

Italijanska omejitev izvoza valut

Rim, 8. julija. s. Naredba finančnega ministrstva ne prepoveduje samo izvoza ban kovecev in čekov, temveč tudi izvoz v Italijo izstavljenih ter v inozemstvu izplačljivih kreditnih pisem. Potniki, ki potujejo v inozemstvo, smejo vzeti s seboj največ 10.000 lir. Prestopki se bodo kaznovali z zaplenbo prepovedanega denarja ter s precejšnjimi denarnimi globami.

Velika finančna debata v francoskem parlamentu

Rezerviranost časopisja. — Del radikalov za vladu, desno kri- lo pa odklanja washingtonski sporazum. — Socijalisti proti Caillauxu.

n. Pariz, 7. julija

Parisko časopisje razmotriva dokaj hladno o Caillauxovem finančnem programu. Veliki informacijski listi, kakor »Matin«, »Petit Parisien«, »Petit Journal« so rezervirani in prinašajo samo poročila o zborniški debati. Desničarski »ECHO de Paris« označuje Caillauxov govor kot zelo jasen, ni pa sporazumen z njegovimi nazori o stabilizaciji franka. Navzlic temu smatra, da so finančni načrti Caillauxovi dobro utemeljeni. Lahko se program odobrava ali pa tudi ne, vendar se mora priznati, da je minister predložil načrt, ki je zgrajen na solidnih tleh.

Glavni organ levičarskega kartela »Quotidien« piše, da je prvi del izvajani, v katerem se Caillaux strinja s stališčem izvedencev, precej jasen. V drugem delu pa pobija Caillaux samega sebe, ker odklanja najvažnejše predloge finančnih veščakov, zlasti pa od teh predlaga nove davke. »Quotidien« se dalje čudi, da je finančni minister revidiral svoje odklonilno stališče napram dolgovnemu sporazumu z Ameriko. Caillaux zahteva ratifikacijo sporazuma, da bi mogel najeti novo posojilo v Zedinjenih državah, končno pa predlaga parlamentu, naj zaenkrat samo načelno odobri sporazum. »Quotidien« se to zdi polovičarsko. Izjavlja, da se je prvi veliki zgodovinski dan finančne debate končal z razočanjem in da ni mogel zaleziti obstoječe vztrajnosti.

Nadaljevanje debate v zbornici.

Na popoldanski seji, ki se je začela ob 3. je prvi govoril voditelj desnega krila radikalnih socialistov Franklin-Bouillon. Govornik izjavlja, da ne bo mogel podpisati vlade, če bo zahtevala ratifikacijo sporazuma z Ameriko v sedanjem besedilu. »Zločinska nesposobnost, francoskih zastopnikov pri mirovnih poznanjih je kriva, da se danes Amerika sploh upa zahtevati od Francije povračilo stroškov za skupno vojskovanje. Franklin-Bouillon navaja razne izjave odličnih Amerikancev med vojno in po premirju, da se Zedinjene države odrekajo francoskim vojni dolgovom. Med sličnim odobravanjem cele zbornice je prečital izveščila iz govora, ki ga je imel senator Smoot pred premirjem in v katerem je rekel, da bi bilo nopravično zahtevati od Francije povračilo vojnih dolgov.

V nadaljnjih izjavah je Franklin-Bouillon ostro napadal senatorja Berengaria, ki je »edini človek, ki ga vlada ne bi smela poslati v Washington«. Sporazum, ki ga je sklenil Berenger z Mellonom, je nesprejemljiv: 1. radi previsoko odmerjenega zneska, ki se zahteva od Francije; 2. ker manjka klavzula, da bodo francoska plačila odvisna od reparacijskih plačil Nemčije.

Angleški rudarji popuščajo v boju

V 400 rudnikih dela že okoli 11.000 rudarjev. — Sovjetska vlada prepovedala gmetno podporo stavkujočim.

London, 8. julija brez. Radi stališča lastnikov premoženj v Yorkshireju, ki so sprejeli vladne predloge, bo zakonski načrt sprejet najbrže že danes v vseh 600 rudnikih in ponudi predloženo kralju v podpis. Zelo se kritizira stališče rudarjev do novih predlogov lastnikov, ki obljublajo v službi podaljšanja delovnega urnika mezd, ki so bile pred slavno.

Po zadnjih poročilih, kažejo rudarji le malo volje, da se vrnejo na delo. Preden bo novi zakonski načrt pokazal svoje sadove, bo pretežno še precej dal. Kakor poročajo listi, izvira odpor rudarjev le iz dejstva, da niso ponudbe lastnikov veljavne za vsa država, ampak le za posamezne okrajse. Lord Bridgeman je izjavil v nekem govoru,

Angleški glas

o priključitvenem vprašanju

London, 8. julija s. Z ozirom na govor predsednika nemškega državnega zbora Loebja na Dunaju o priključitvenem vprašanju, pripominja »Westminster Gazette«: Čeprav je Loeb nastopil na Dunaju kot privatna oseba, more imeti tak govor moč, ki zavzema tak političen položaj kakor on, posledice za odnose med bivšimi zavezniki in bivšimi sovražnimi državami. Ako bi se poskusila izvesti priključitev Avstrije Nemčiji, bi Italija, Francija, Rumunija in nasledstvene države sicer z različno intenzivno, vsekakor pa brez izjeme protestirale proti temu.

Nemški protest v Londonu

Berlin, 8. julija s. Kakor poroča »Deutsche Allgemeine Zeitung«, je nemška vlada protestirala pri londonskem zunanjem uradu glede novega angleško-italijanskega dogovora o Abesiniji. Slični korak je Nemčija storila tudi v Parizu.

Nov spor med Poljsko in Rusijo

Varšava, 8. julija brez. Radi oboroženega napada sovjetskih agentov na tajno policijo v Lodzu, so postali diplomatski odnosi med Poljsko in Rusijo zelo zapleteni.

Čičerin ne bo potoval

Moskva, 8. julija (brez.) Vse vesti o potovanju Čičerina v Varšavo so neosnovane.

Povišanje ruske uvozne carine

London, 8. julija (brez.) Rusija je povisala uvozne carine od 70 na 300 odstotkov.

Krvavi boji na Kitajskem

Pariz, 8. julija s. »Daily Mail« poroča iz Pekinga, da so čete Čangteolina in Vupejta včeraj pričele ofenzivno proti četam nacionalne vojske, ki je baje že izgubila 7000 mož.

Boji v Siriji

London, 8. julija (brez.) Radi resnih uporov v Siriji so bila poslana tjakaj znata francoska vojska.

Balkanski pakt in Italija

Pod tem naslovom piše pariški dnevnik »Quotidien« med drugim:

Vesti, ki nam že nekaj mesecev javljajo, da se bo sklenil pakt na Balkanu, so sicer preuranjene, vendar pa ne brez podlage. Od l. 1912. sem niso bili odnosi med različnimi državami Vzhodne Evrope nikoli tako dobri kot sedaj.

Na eni strani je srbsko-bolgarska neprestano vidno ponehala. S tem, da je Društvo narodov stavilo Bolgarski na razpolago posojilo v znesku dveh in pol milijonov funtov šterlingov za traške in makedonske begunce, je Ljapčevu vlado nagnilo k spravi.

Bolgarski zunanji minister se je nedavno mudil v Beogradu in je tu podal nad vse prijateljske izjave. Ne smemo pretiravati optimizma in ne smemo verjeti vodilnim krogom v Sofiji, da so se popolnoma odrekli Makedoniji, kot je to nekdanje čisto iskreno zatrjeval Stambolijski, vendar moramo reči, da je zmanjšana napetost zelo srečno znamenje.

Obenem so se začeli pobohavati Grki in Srbi, ki so v sporu že tri leta radi solun-

ske luke. Grški zunanji minister Rulos je ravnokar izjavil, da dobi Jugoslavija svobodni pristaniški pas in prevozne olajšave na progi Gjevgjelijski-Solun, kar je zahtevala.

Rumunska diplomacija sodeluje pri grško-jugoslovenskem zblizanju. Tu ne igrajo vloge samo politični vzroki, temveč Rumunija tudi zelo želi uporabljati Solun za svoj lastni izvoz žita in njen atenski poslanik, g. Langa-Rascanu, se je pri Pangalosuvi vladi zavzel za to, da se sprejmejo jugoslovenski pogoji.

Kar se tiče Italije, igra tudi ona svojo vlogo pri tekočih pogajanjih. G. Mussolini se ne upira načrtu balkanskega pakta. Nasprotno, zelo mu je naklonjen, sekeda pod enim pogojem — bodisi da mu pristopi ali ne — da se Italija udeleži predvidene diplomatske kombinacije.

Ne da bi hoteli sumničati namenov fašistovske vlade, je vendar možno, da bi to njeno zadržanje vzmirljalo nekatere prizadetih držav in zakasnilo podpis pakta.

Iz skupščinskih odborov

Beograd, 8. julija p. Danes popoldne je imel sejo skupščinski odbor za prenos zakonodajnega načrta o izenačenju neposrednih davkov. Razpravljalo je o čl. 17, pri katerem je fin. minister dr. Perić predlagal, naj se beseda »sopstvenik« zamenja z besedo »pravni poseдельник«. O stizaciji tega člena se bo razpravljalo še na jutrišnji seji. Zatem se je razpravljalo čl. 18, ki govori o davčnih osnovah. Gen. direktor neposrednih davkov Lečić je podal ob tej priliki strokovni ekspozicijo. Razprava se bo jutri nadaljevala. Istotako je imela danes sejo sekcija za carinsko tarifo. Razpravljalo se je o predlogu generalne direktorice carin, ki poboljša vlado, da sme uvesti nove carine in povečati obstoječe tarifne postavke.

Kdo je kriv?

Zaradi dogodka v Lanišču, kjer so se kmetje uprli prisilni rubežni živine in je došlo do spopada z orožniki, dela »Kmetijski list« odgovorno slovensko davčno in finančno »gospodo«, ki da se hoče nad kmetom očitno maščevati, češ, je počakal prokleta kmečka kanalja, ml ti bomo že plačali, ker nas nisi hotel med vojno zastopni rediti. Članek, ki je poln zabavljanja na slovensko uradništvu, je podpisal zaradi varnosti posl. Kelemina.

Torej so krivi vsega podrejeni uradniki, ki izvršujejo samo to, kar se jim naroča od osrednje vlade, v kateri sede že nad leto dni radičevci. Članek pravi: »Zalostno je, da se je moral vsesti za pisarniške mize v Sloveniji slovenski davčni in finančni uradnik, ki je s svojim klečeplastvom uničil še tisto trohico ljudskega zaupanja do uprave, ki je ostala nedotaknjena še iz prejšnjih časov!« Torej očitajo radičevci slovenskemu uradništvu klečeplastvo pred vlado, v kateri sami sede. Nehvaležnost je res plačilo sveta!

Vprašanje pa je, kaj so delali radičevci nad eno leto v vladi, da so pustili slovenskemu uradniku uničiti ljudsko zaupanje v državno upravo? Zakaj pa niso temu prokletemu slovenskemu uradniku, o katerem piše »Kmetijski list«, da ga ljudstvo bolj sovraži, kakor ni nikdar najhujšega Turka, ukazali, da naj postopa tako, kakor si želi slovenski davkoplačevalec? Zakaj niso štirje radičevci v vladi ukrenili potrebno, da bi temu prokletemu slovenskemu uradniku ne bilo treba izvrševati ukazov vlade v Beogradu, v kateri sede zastopniki Radičeve stranke?

Vprašanje je, ali postopa slovensko uradništvu samovoljno ali pa izvršuje ukaze radičevsko-radikalne vlade. Vsekakor ne nastopa samovoljno, ker jim »Kmetijski list« očita klečeplastvo. Iz tega sledi, da izvršuje samo ukaze radičevsko-radikalne vlade, ki je povisala državni proračun za 3000 milijonov na leto. Ko je g. Pucelj glasoval za ta strašen proračun in ga zagovarjal pred parlamentom, je dobro vedel, da bo treba te tri milijarde vplačati potom davkov in jih iztirjati, ako drugače ne bo šlo, tudi s prisilnimi rubežnimi.

Zakon ne pozna nobenih izjem, oziroma jih ne sme poznati, kar radičevci sami zelo pogosto radi naglašajo. In če so radičevci v vladi potom zakona prisilili uradništvu, ki mu itak pogosto očitajo, da premalo dela, ker ga je preveč, da mora na leto iztirjati bodisi z rubežnimi za tri milijarde več davkov, potem ni krivo uradništvu, ki izvršuje le kar mu zaukaže vlada. pač pa tisti, ki sede v tej vladi. In to so naši kmečki odrešitelji z g. Puceljem na čelu!

Ako je radičevcem res kaj na tem, da naše ljudstvo ne bo prišlo na beraško palico zaradi povečanega davčnega pritiska, ki je posledica radičevsko-radikalnega proračuna za 3000 milijonov povečanega proračuna, potem naj njihova vlada odredi svojemu podrejenemu uradništvu, da ne sme iztirjevati davkov, kjer jih ljudje plačati ne morejo. To lahko stori gg. ministri z eno potezo peresa, pa bo sit uradniški volk in bo ostala koza in krava našega kmeta v hlevu.

RR vlada naj odredi, da davkarja ne sme rubežiti kmetu živine, pa bo prav za kmeta in za uradnika. Dokler pa tega ne stori, so odgovorni za davčne rubežni in za slične dogodke, kakor se je pripetil v Lanišču, radičevci, ki sede v vladi in ki so povečali kmetu davčna bremena, namesto da bi jih zmanjšali. Te odgovornosti se ne bodo zuebili z zabavljanjem na podrejenemu uradništvu, ki mora v svojem službenem »klečeplastvu« (kakor pravi »Kmet. list«) izvrše-

vati to, kar mu ukazujejo v vladi radičevci in radikali.

Politične beležke

Klerikalna interpelacija radi g. Barleta

Klerikali so vložili v skupščini vprašanje na zunanjega ministra dr. Ninčiča radi sekretarja tega ministrstva dr. Barleta, ki je bil v zvezi z afero falzifikata dr. Zerjavovega pisma odpuščen iz državne službe. Gospodje Smodej, Pušenjak in dr. Hodžar ki so to vprašanje podpisali, so s tem zadeli v črno. Ni izključeno namreč, da bo ob priliki odgovora dr. Ninčiča v skupščini prišlo tudi na dan, kdo je ukradel v zunanjem ministrstvu znano dr. Zerjavovo pismo in ga izročil klerikalcem, da so ga lahko pod zaščito dr. Kulovecove poslanske imunite objavili falzificirano v »Slovenec«. Čudimo se le, zakaj hodijo klerikali po tolikih ovinkih, saj bi lahko sami povedali, kdo je tat in bi jim ne bilo treba še posebej dregati dr. Ninčiča.

Ali so Prekmurci Slovenci ali Hrvatji?

V »Obzoru« je našel radičevski novinar Joe Matošič vprašanje, ali so Prekmurci Slovenci ali Hrvatji, ter prihaja do zaključka, da so Prekmurci Hrvatji, radi česar jih je treba odcepiti od mariborske oblasti ter ž njimi, Medjimurjem in varaždinskim srezom ustanoviti posebno podravsko oblast s sedežem v Čakovcu ali pa v Varaždinu. Najbolj tehten dokaz za svojo trditve, da so Prekmurci Hrvatji, vidi pisec v tem, da so hrvaški plemiči Zrinski in Medjimurci in kakršnega so se posluževali za Zrinskih vsi Hrvatji. Z isto pravico bi seveda mi Slovenci lahko trdili, da so vsi Zagorci in večina zagrebškega prebivalstva Slovenci, ker se danes govore kajkavsko. Mi se seveda z gg. radičevci ne bomo prepirali za oslovsko senco, navajamo pa trditve njihovega novinarja kot primer, kam more zavesti človeka separatistično naziranje. Postaviti si je treba namreč vprašanje, ali bodo Prekmurci kaj pridobili, če jih naenkrat proglasimo za Hrvatce in ali ni za jugoslovensko državno in narodno edinstvo prav vseeno, ali so Prekmurci Slovenci ali Hrvatji in bodisi Srbi? In če »Obzorov« članek celo sklepa, da so Prekmurci Hrvatji, ker so dali izvoliti prekmurški Madžari, madžaroni in Zidi dva radičevska poslance — Hrvatca, potem postaja stvar še bolj smešna. Višek prismojenosti pa je dosegel g. Joe, ko se sklicuje celo na to, da so l. 1918 Hrvatji s četami kapitana Jurčića iz Dalmacije osvobodili Prekmurce od Madžarov. Vsekakor so bile te čete takrat že sestavni del jugoslovenske vojske in prepričani smo, da niso bili poleg Joe Matošič in drugi Radičevci kompanjoni. V politiki mora imeti tudi smešnost svoje meje!

Kaj dela minister za vode?

Katastrofalne poplave v Vojvodini in v drugih pokrajnah naše države so zavzele tolik obseg, da bi jim morali posvetiti vso svojo pozornost vsi merodajni faktorji in seveda predvsem oni, ki so po svoji službeni dolžnosti za to prvi poklicani. Na tisoče nesrečnih rodnih je brez strehe, na tisoče hektarjev rodovitnega polja je poplavljenega, letina tik pred žetvijo pa uničena. Od katastrofalnih poplav je prizadeto predvsem kmetno ljudstvo. Zgodilo pa se je, da minister za poljedelstvo in vode g. Ivan Pucelj, ki bi bil po značaju svojega resora prvi dolžan, da se na mestu prepriča o obsegu katastrofe in da sam iniciativno vpliva z danimi mu sredstvi na ublažitev bede kmetnega ljudstva, ni našel časa, da bi odšel v poplavljene kraje. Tja je odšel namesto njega prometni minister, minister za poljedelstvo in vode Ivan Pucelj pa se je raje odpravil v Zagreb, kjer je v sredo na seji vodstva Radičeve stranke brzokone zelo mnogo govoril o svojem delu za zadovoljitev seljaških potreb in zahtev. Spričo brezbrzičnosti, ki jo je pokazalo ministrstvo za kmetištvo in vode za veliko elementarno katastrofo, pa je »Kmetijski list« še toliko kruden, da piše v svojem poročilu o poplavih: »Posebno pohvalo pa zaslužijo ministri Pucelj, ki se je mudil dva dni na licu mesta in odredil v imenu vlade, kar je smatral za prvi hip potrebno.« Nič ne ve, da bi se minister Pucelj premaknil iz Beograda kam v poplavljene kraje, noben list ni o tem poročal, pač pa so pisali, da je zbudilo med prizadetimi prebivalstvom veliko nezadovoljstvo, ker ni noben član vlade posetil poplavljenih krajev. Zakaj »Kmetijski list« ne navede, katere kraje je obiskal minister za kmetištvo in vode?

Mislino, da zato, ker bi mogel samo navesti, da je posetil je Cigansko ulico v Beogradu, ki je običajno ob vsaki večji vodi Donave in Save poplavljena.

Naša romarska sramota v Ameriki

Polovica romarjev zadržanih na izseljeniškem otoku. — Škole sprejme in varuje policija. — Kaj pravi ameriški tisk.

Zagrebske »Novosti« objavljajo dopis iz Newyorke od 19. junija, ki pravi:

»Vedeli smo, da pride te dni ali vsaj da ima priti nekaj naših ljudi iz domovine, da se udeležijo svetovnega evharističnega kongresa. Iznenadilo nas je, da jih je kljub veliki reklamirani propagandi prišlo tako malo, vseh skupaj kakih dvesto oseb. Nekatero organizacijo so mislile prirediti našim sprejem, sicer ne kot romarjem, pač pa zato, ker so naši ljudje, vendar pa ni bilo nobenega stika med prireditelji romanja in našimi organizacijami, a na našem konzulatu in izseljeniškem komisariatu zatrjujejo, da niso prejeli nikakega sporočila od nobene strani o prihodu naših škofov ter romarjev.

Naenkrat pa smo zvedeli iz ameriških listov, da so došli trije naši škofje. Jeglič, Rodič ter Gnidovec, in da jih je po nalogu State departmenta (zunanjega ministrstva) v Washingtonu takoj na obali sprejela močna eskorta oboroženih policije in jih spremljale oddelke policijskih motociklistov, ter da je bilo to ukrenjeno zato, ker jih je hotela ameriška oblast zaščititi pred napadi ali demonstracijami, ki se jih je bilo bati po informacijah State departmenta. List »Herald Tribune« je tolmačil to tako, da se je bilo bati napada od strani »radikalnih elementov« (pod tem izrazom razumejeto tu skrajne socialiste, liberalce in komuniste), ki stoje v napetih odnosih s klerikalci v Jugoslaviji. Po »New York Timesu« ter nekaterih drugih listih se je bilo bati, da bodo škofje napadli — pravoslavljeni Srbi, ki so baje v bojih s katoliki v Jugoslaviji. Eno in drugo je zelo laskavo in ugodno ne samo za škofe, ki so namesto sprejema naših zastopnikov dočakali sprejem ameriške policije, temveč je ugodno in laskavo za vse nas! Odkod pa izvira informacije State departmenta o napadih, o katerih nihče niti v sanjah ni vedel in niti mislil ni in o katerih govorijo je popoln nonsens, ve le Bog sam. Krožijo razne verzije, izmed katerih trdi ena, da so ta strah imeli samo škofje, druga pa, da so na eventualnost napadov od strani komunistov opozorile nekatere naše oblasti. So pa to samo verzije ter nihče ne ve ničesar gotovega.

Dva dni pozneje je zopet izšla na prvih straneh ameriških listov druga za Jugoslovene neugodna reklama pod naslovom: »Štirinšestdeset jugoslovenskih romarjev zadržanih na Ellis Islandu.« Pravzaprav jih je bilo zadržanih več, kakor sem kasneje zvedel, in sicer nad sto. Torej polovica od vseh, ki so došli semkaj z ladjama »Olimpic« in »Berengaria«. Zadržanja romarjev na Ellis Islandu pa mora biti vendar nekdo kriv, in sicer oni, ki je vodil ljudi semkaj, ne da bi jim dal potrebna posajla.

Imigracijske oblasti so vedele, kar ni bilo težko dognati, da se je tudi pri nas v Jugoslaviji vršila agitacija za evharistično romanje v tem smislu, da more ob tej priliki vsakdo priti v Ameriko in ostati tu pri svoji rodnini. Prihajala so nešteta vprašanja in pisma od ljudi iz Jugoslavije na tukajšnje rojake, ali je resnica, da morejo ostati tukaj, če pridejo. Čulo se je tudi, da je bilo rečeno ljudem, da more vsakdo, ki ima v Ameriki sorodnike, ostati tu, in da so ponekod začeli ljudje prodajati svoja posestva zaradi izselitve v Ameriko. To je prenehalo šele, ko so bile od tukajšnjih naših izseljeniških zastopnikov (komisarijata) alarmirane naše oblasti v Jugoslaviji, ki so ljudem pojasnile dejanski položaj.

Kljub temu so došli ljudje obojega spola, ki niso vedeli, kaj se godi v Chicagu in so odgovorjali na vprašanja: »E, v Chicagu je nekakšna parada«, in ki niso imeli niti denarja za vožnjo iz Newyorke do Chicaga, kar je bilo za ameriške imigrantske oblasti dokaz, da mislijo ostati v Newyorcu ali v okolici pri svojih sorodnikih. Nekatero ženske so nasledje vprašalcev in izjavile, da žele ostati tukaj pri svojih možih, pa so jih seveda takoj zadržali na Ellis Islandu.

Ljudje so še vedno internirani na Ellis Islandu in ameriške oblasti zahtevajo od vsakega kaveljico 500 dolarjev kot jamstvo, da se bo vrnil domov. Brzojavke švigajo na vse strani k sorodnikom, ljudje, ki so zadržani, vzdihujejo, razburjenje se širi tudi po listih.

Pred javnost smo torej stopili prav lepi. Škofje mora ščititi ameriška policija pred napadi, ki jih sploh ni, namesto, da jih pričakujejo zastopniki naše države. (nočem govoriti o tem, ali bi bil tak sprejem sploh potreben, ker govorim s stališča, s katerega gleda na take stvari tuj svet), polovica romarjev je pa osumljena, da so navadni sleparji, ki so se hoteli, oziroma kajere so drugi hoteli vtihojati v Ameriko. Niti eni niti drugi skupini izmed trideset nacionalnih skupin se ni kaj takega pripetilo. Stvar se pa ne tiče samo poselnikov evharističnega kongresa, temveč nas vseh, ker se ob tej priliki v ameriških listih zelo vidno in jasno govori o »Yugoslavs« in o naših sporih.

Kdaj bodo oni, ki so zadržani, izpuščeni, se ne ve, in kaj bo z njimi in drugimi do povratka, je zopet težko reči.

Naši kraji in ljudje

Angleško bojno brodovje v naših vodah

V splitski luki se je usidral, kakor smo že včeraj na kratko poročali med domačimi veslami, močan oddelek angleškega sredozemskega brodovja. Brodovju poveljuje vice-admiral sir R. Keyes na admiralski ladji »Barham«. Razen tega sta v brodovju dreajadna »Covenry« in »Asistente«, 32 križark in 8 torpedovk. Čim se je brodovje približalo Splitu, je bilo oddanih z admiralske ladje v pozdrav 21 strelav. Odgovorila je s kopnega naša baterija in bojna ladja »Galeb«. Nato je angleška admiralska ladja oddala še 15 strelav. Vse velike bojne ladje so se usidrale zunaj Splita torpedovke na ob obali. Na obrežju se je zbrala ogromna množica ljudstva ki je z velikim navdušenjem sprejela angleške mornarje. Na pomoči je bila tudi častna četa z godbo na čelu ter ves splitski oficirski zbor pod vodstvom generala Daskalovića in mornariškega polkovnika Stankovića. Ob 15.30 je pristal mojimi čoln z vice-admiralom Keyesom in angleškimi častniki. Naša godba je zasvirala angleško himno nakar je poveljnik angleške mornarice iskreno pozdravil generala Daskalovića in pregledal častno četo, ki je defilirala pred obema visokima dostojanstvenkoma.

V magistratem poslopuje se je vršil pomet slavnosti pozdrav kateremu so prisostvovali general Daskalovič, mornariški polkovnik Stankovič, ves splitski oficirski zbor, splitski veliki župan Perovič, mestni župan dr. Tartaglia, občinski svetniki ter veliko število občinstva. Uro kasneje sta veliki župan in splitski mestni župan vrnila angleškemu vice-admiralu poset na njegovi ladji.

Angleško brodovje ostane par tednov v naših vodah in poseti tudi razna druga pristanišča, zlasti Kotor in Dubrovnik.

Razčiščenje v Celju

Celje 8. julija.

Ljubljanski politični proces je naravno vzbujal največji interes celjske javnosti in izrek sodišča je deloval na tukajšnje radikalne kroge uprav porazno. Sedaj objavlja g. Drago Žabkar v Novi Dobi članek, ki je važen za spoznavanje politične morale gotovih krogov in ga zato v glavnih njegovih delih ponatisujemo. G. Žabkar piše:

»Pri glavni razpravi so dokazovale meni nasprotni priče, da je bil »Narodni blok« sklenjen samo za izvedbo volitev v celjski občinski zastop in da je z dnem volitev ta blok prenehal.

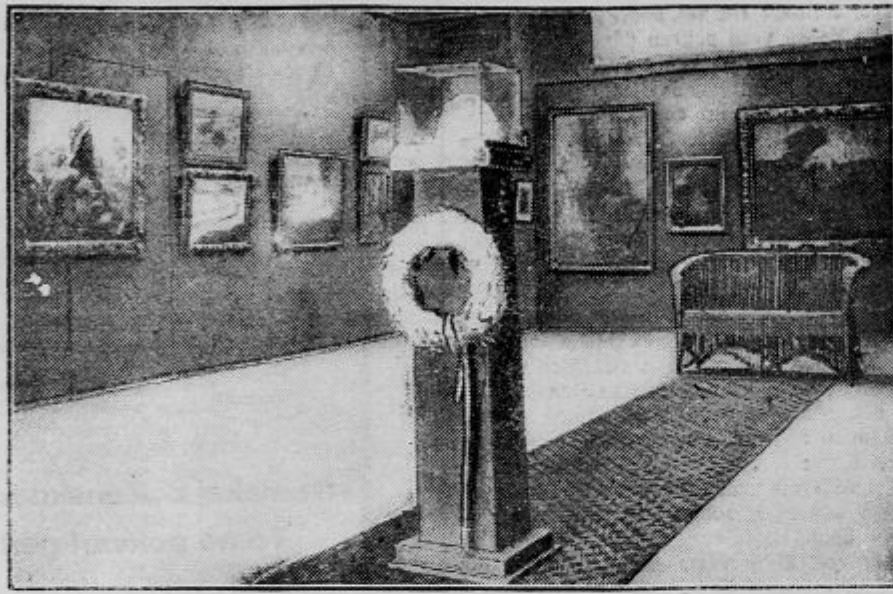
Da, gospod Stermeckl je kot priča celo trdil, da je bilo po izvolitvi posameznim skupinam na prosto dano, se vezati s komurkoli, pa četudi z Nemci in klerikalci. Iz vsega tega je razvidno, kako so gospodje že od vsega početka pri pogajanjih za ustvaritev »Narodnega bloka« tega shvalili kot dobro priliko, da so dobili za svojih 48 glasov 4 mandate.

V Celju je v zadnjem času padla politična morala na najnižji nivo. Dogaja se, da prestopajo mandatorji, kateri so prejeli svoje mandate od neke skupine, v drugo skupino in stranko, ne da bi te mandate odložili in dali svojim resničnim volilcem na razpolago. G. Zumer, Posavec in Šviga so bili izvoljeni na listi takozvane »Gospodarske stranke«, katero so tvorili Nemci in SLS. Vsak politični anafabet bi čutil moralno dolžnost, radi svojega prestopa v drugo skupino vprašati svoje volilce za odobrenje, kar pa se seveda ni zgodilo.

Isto pot so šli tudi g. Modič, Pilko in s tema Anton Koren, ki so prejeli mandate od »Narodnega bloka«. Ti trije gospodje so bili člani NSS in bi morali dati svoje mandate na razpolago krajevnim organizacijam NSS v momentu, ko so iz te organizacije izstopili. Pri sestavi kandidatne liste »Narodnega bloka« so se vsi kandidati s častno besedo zavezali, da bodo varovali številčno razmerje posameznih strank tako, da pride na mesto odstopivšega člana namestnik iste skupine. To častno zavezo je vsak s svojim podpisom potrdil. Ko pa je vsled izrekla razčiščenja iz volilnega imenika g. dr. Dobovišek izgubil svoj mandat, kateri bi moral pripadati njegovemu nasledniku iz NSS, je enostavno zasegel ta mandat g. Borlak, član radikalne stranke, ne oziraje se na podano častno izjavo. Kako naj se tako postopanje kvalificira in imenuje, naj sodijo volilci! Po mojem prepričanju je predsedanje v drugo stranko z obdržanjem mandata, ne da bi tak prestop volilci odobrili, nedostojno in politični morali kvarljivo.

G. dr. Dobovišek je trdil pri razpravi kot priča, da sem jaz izstopil iz NSS vsled tega ker nisem bil več kandidiran v občinski zastop. Ta njegova trditev ne odgovarja resnici. Jaz sem bil na izrednem občnem zboru NSS z večino glasov kandidiran na peto mesto, a sem to kandidaturo odločno odklonil. Vedel sem že takrat, da se bodo začele vsled postavitve nekaterih kandidatov, katerih veterinaštvo mi je bilo znano, intrige proti »Narodnemu bloku«, pri čemer pa jaz nikakor nisem hotel sodelovati. Moj izstop iz stranke pa je bil upravičen vsled nastopa nekaterih mojih takratnih tovarišev ki so samovoljno spremenili kandidatno listo NSS ne da bi vprašali člane ali vsaj odbor krajevnih organizacij, katerega podpredsednik sem bil jaz. Isti dr. Dobovišek, kateri je po izidu volitev v svoji gljivosti in navdušenosti objemal in poljuboval voditelje SDS in zadrževal (tudi pisмено), da bo delal in posvetil vse sile za »Narodni blok«, je v kratkem podminiral ta blok s svojo izjavo v občinskem svetu.

Take so politične razmere v Celju vsled nastopa ljudi, ki ne znajo in nočejo graditi ampak le razdirati. Razprava, katere jaz nisem želel, je te razmere in pojave tudi že sodno ugotovila. — Drago Žabkar.

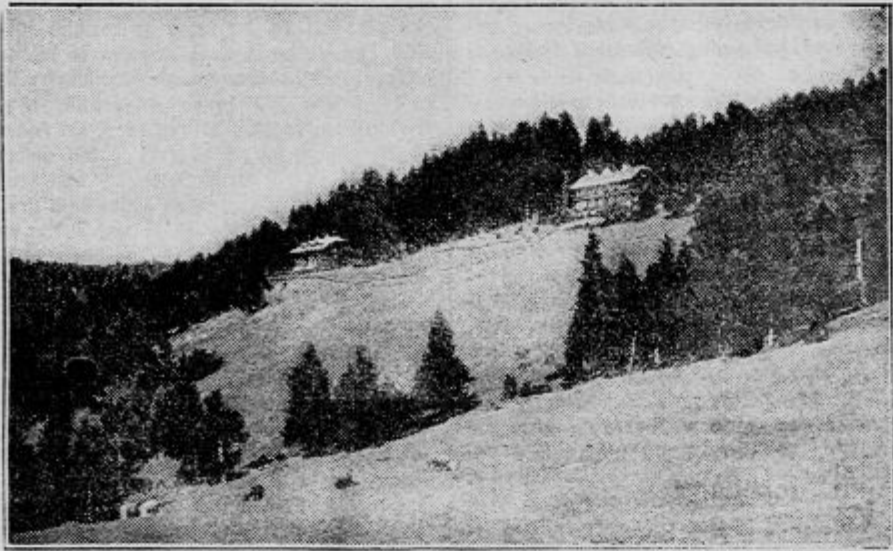

Pogled v glavno dvorano spominske razstave slik Ivana Groharja v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani. Ker je ta izložba najboljših del našega velikega umetnika odprta le še nekaj dni, opozarjamo občinstvo, da jo ne zamudi obiskati.

Planinska letovišča na Pohorju

Pohorje! V poletnem solncu se greješ, v klopčič zviti zelen orjak pred vratmi Maribora. Koliko si jih že sprejelo v svoje osrčje, kolikim že dovoljevalo, da so stopali po tvojem temenu in se razgledovali v velikem svetu vsemogočne stvariteljice Prirode! In vedno si lepo, vedno sveže zeleno in mlado, vedno privlačno! Danes in pred tisočletji. Že v stvi davnihi, ko še nisi poznalo modernega človeka s svojimi neravnimi kretanjmi, si bilo varno zatočišče starim rodovom, ki so si v temnih sencah tvojih lesov stavili bivališča, v tvoj bok izkopavali svoje utrčbe, v tvojo zemljo pokopavali svoje mrtve. In tako si ostalo do danes: ko v jutranjih urah solnce prvo po-

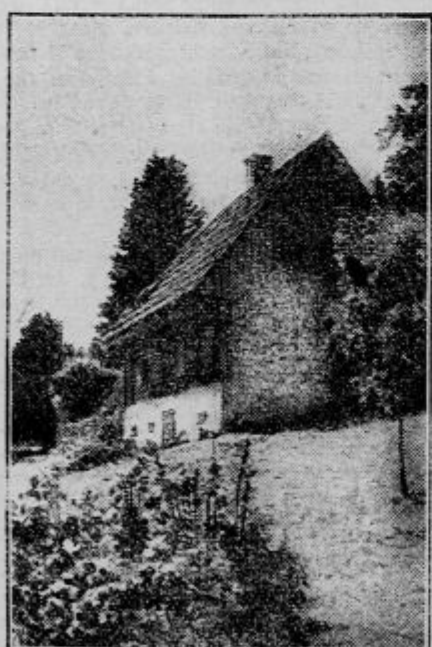
nad 13.000 igličastih sadik). Mariborska kočja je danes tudi najpriljubljenejša izletna točka Mariborčanov, bodisi da prebije svoje proste urice samo tu, bodisi da porablja Mariborsko kočjo kot izhodišče za daljše ture v zapadni del Pohorja. Pota iz Maribora so vsa izborna markirana in ne zgreši niti oni, ki še ni hodil po Pohorju. Iz Maribora (izhodišče kralja Petra trg) vodijo na Pohorje pota v najrazličnejši variantah. Pod železniškim viaduktom mimo kadetnice in skozi Radvanje do Habakuka nad Poštole, od tam ali na desno po utrbenih pasovih starih Tavrisikov proti Sv. Bolfenku (1037 m), vedno lepa in senčna pot, na levo vodi tzv. južna pot, vedno

Posestvo Mariborske kočje.

zdravlja tvoje vrhove in jih zvečer kot zadnje ostavlja, si naše hrepenenje, naša želja. Vsakdo od nas si želi odpočiti ob tvojih tihih potih, stopati ob poredno šumečih potokih, poslušati bučanje slapov in enakomerni ropot žag, ki jih srečujemo na vsak korak. — Ko se v mestu poleže ropot strojev vseli vrst, tedaj grčavo palico v roke, eto nas, Pohorje, tvoji smo! Iz vseh vetrov se zbiramo, na vse vetrove se razhajamo kakor na velikem mrvljišču, a če se srečamo ali se dojdemo, privoščiči drug drugemu dobro besedo, vesel nasmeš. Vse nas družijo ena sama velika ljubezen, ljubezen do prirode. — Da pa popotnik ne zgreši poti, da si odpočije po dolgi poti, skrbi Slovensko planinsko društvo, ki v našem Pohorju skrbi za dobro zaznamovana pota, za planinska letovišča in zavetišča. O slednjih, v kolikor spadajo v delokrog mariborske podružnice SPD, bodi govora v naslednjih vrsticah.

V višini 1080 m na južni strani Pohorja te pozdravi dvoje ličnih planinskih koč: Mariborska kočja z dependanco. Po prevratu je ta poset prešla po nakupu v last mariborske podružnice SPD, ki je tu zastavila vse sile, da obdrži oskrbovanje teh planinskih koč v prejšnjem obsegu, da jih celo razširi in izpopolni. S posebno skrbjo se ji je to tudi posrečilo in z mnogimi gmotnimi žrtvami so se izvrševala vsa leta popravila, dokupi zemlje in inventarja, nasaenje mladih gozdov in sadnih dreves. (L. 1925-1926 se je naselilo okoli kočje

Kočja na Klopnem vrhu.

prisojna, mimo prijaznih kmečkih bivališč, direktno do Mariborske kočje.

Iz Hoč (postaja) skozi Spodnje in Gornje Hoče mimo šole na Reki na levo zelo lepa položna pot in kolovoz, če zaviješ na desno mimo gostilne Lebe ves čas najlepša pot ob potoku in v senci jelševja. Iz Fram in Slivnice so istotako lepa in markirana pota. — Iz Pekar vodi položna pot k Sv. Bolfenku, pa tudi strma lovska pot, ki odcepi od glavne nad Reiserjevim marofom. — Iz Limbuša skozi Vrhov dol vodi tzv. Guštinova pot, ki se nad Reiserjevim marofom združuje s pekrsko. — Iz Bistrice ob kor. žel. je dostop do vnožja mimo gostilne Rottner ob potoku Bistrica in mlinca za olje v Logu, najbližji. Kolovoz ves čas precej strm, prepleten z neštevitimi bližnjicami, pod vzpenjačo, ki jo je postavila tu lesna tvrdka Kobl. — Ta pot se zelo priporoča, ker na vsak korak najdeš izvirek, pot je ves čas senčna, pod vrhom stopaš mimo oglaških bajt in povsod srečuješ ozljajre, ki spravljaajo svoje črne zaklade v dolino, ali drvarje, ki spravljajo hloke k vzpenjači.

Od kočje same, ki ni le zavetišče, nego lepo planinsko letovišče, in je otvorenja skozi vse leto, so najlepši izprehodi proti Ruški koči na zapadu, k izvrtniku in slapu Framščice, k razgledniku na Ciglencah (1146 m), odkoder je najlepši razgled proti severu na vrhove daleč v nemški zemlji, na Kozjak in valovito pokrajino Slovenskih goric s svojimi zidanicami in klopčici; proti izhodu in jugu se razprostira ravno Murško polje, Dravska ravan, Haloze, Ivanjščica, Donaška gora in Boč. Proti zapadu se širi pred tvojimi očmi mogočni zapadni del Pohorja. — Mariborska kočja sama ni le planinska kočja, nego je tudi prijetno letovišče s čistim gorskim zrakom. Za letoviščarje so pripravljene v dependanci snažne sobe s posteljami, prehrana in premočnina za osebo ne presega dnevnih 50 dinarjev, tako da lahko Pohorje konkurira z največjimi inozemskimi letovišči. Seveda ni za one letoviščarje, ki si žele za ure počitka bare in »jazza«, kockarnice in šampanja, nego za one, ki žele uir in počitek v gozdni tišini, daleč proč od vsakdanjega vrveža.

Za planince, ki prenočujejo tod le mimo-rede, so pripravljena udobna prenočišča v kočih in v dependanci z nad 40 posteljami. Cene za dobro prehrano in pijačo so zelo nizke in se ne razlikujejo mnogo od cen v mestnih hotelih in restoranih.

Če zapustimo Mariborsko kočjo in se podamo proti zapadu, dospemo v 1 uri na Sedovec, od tam mimo križa k Ruški koči, ki je last Podravske podružnice SPD, s Condorvo kočjo in vilo Planinko. O tei sredi igličastega drevja in med zelenimi tratami postljami lepi točki pri Sv. Arehu

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri

Harry Liedtke in Marija Jakobini

dva priznana najboljša filmska umetnika v omamljivi simfoniji strasti in ljubavi

„ČAROBNI ORIENT“

Originalni posnetki Egipta in Pariza.

KINO „LJUBLJANSKI DVOR“

Telefon 730.

(1249 m) spregovorimo prihodnjic.

Naš cilj bodi Klopni vrh! Po romanju po vedno lepi poti, deloma pod smrečjem, deloma med orjaškimi stolemimi bukvami in skozi mlado bukovje prispemo v dve uri do velikega Šumika. Prevzame nas divja daleč. Preko temnih skal pada Lobjnica v prepad, kjer se voda razprši v milijone kapljic, in če sine solnce nanje, se zasvetijo v mavričnih barvah. Od Šumika na Klopni vrh vodijo pota ob Lobjnici, mimo Stare glažute, čez Mizni vrh do kočje na Klopnem vrhu.

Mariborska podružnica SPD je prevzela to kočjo prvotno samo kot sezonsko zatočišče, a vedno večji turistovski promet v letu in razvijajoči se zimski šport sta bila povod, da od 1925. leta naprej oskrbuje kočjo skozi vse leto in da skrbi tudi za primerna prenočišča. Prvotno neznatna baldca nudi udobne postelje za 11, skupno ležišče v senu pa še za 40 oseb. Koliko zanimanja za to lepo planinsko postojanko, izpričuje, da je letos vpisanih v spominsko knjigo nad 800 izletnikov, kar v prejšnjih letih ni bilo niti vsega skupaj. Kdor ne dela izleta preko Pohorja do Klopnega vrha, se naj zapele z vlakom do Fale, odkoder vodi najraznejše markacije, tako čez Lamprehta in Pergauerja, iz Sv. Lovrenca ob kor. žel. skozi solesko Marije v Puščavi ob Radoljni, mimo tovarne Kieffer, skozi trg Sv. Lovrenc »čez Gorice« Povsod je lahek in složen dostop. Oskrba na Klopnem vrhu je dobra in poceni. Iz Klopnega vrha so najlepši izleti v manj znano zapadno Pohorje, v kraljestvo povodnega moza — jezernika. Da odpre ta širšim krogom planincev neznan svet, je mariborska podružnica z novimi markacijami in orientacijskimi tablicami opremila pota čez Pesek na Rogljo, odkoder se zadivis nad krasnim razgledom na Savinjske planine, avstrijska gorovja, Peco, Urško i. dr. Od Roglje čez Volovsko planino je markirana pot na Planinko, druga markacija te popelje od Peska čez Ostruhovo žago k divnim Šentlovenskim jezerom, in če je v tebi kaj vztrajnosti, še naprej mimo Ribniškega jezera čez Črni vrh na Veliko in Male Kopo.

Čez dol in hrib je vrgla noč svojo črno kopreno. Na jugu nas pozdravlja črnozečni masiv Pohorja; tupatam se zasveti luč: drvarji ali ozarji si v tihih večerih kurijo kresove in zdi se mi, da prisluškujem njih bajkam o povodnem možu in kači-kraljični, da slišim njih trdi smeh, smeh človeka v naravi, ki je prost in svoboden, da jim stiskam zagorelo in žuljevo desnico: Na svitdenje, na svitdenje! Ls.

Ploha nad Ljubljano in okolico

Ponovno treščilo. — Na Dolenjskem padala tudi toča.

Ljubljana, 8. julija

Današnje zgodnje jutro je bilo megleno in pričakovati je bilo, da prične vsak hip rositi. Okrog 7.30 pa se je megla nenadoma razdelila in razpršila, nakar je posijalo zlato solnce, ki je par ur prijetno ogrevalo zemljo in ljudi. Nekateri so se že celo pripravljali, da gredo na Savo, ali pa vsaj na Ljubljanko in v Mali graben.

Malo pred 12. uro pa se je nebo zopet nenadoma pooblačilo. Nad mestom so krožili krugulji, ki so se umikali črni, gosti in težki masi oblakov, ki so se valili z gorenske strani proti Ljubljani. Vsakomur je postalo takoj jasno, da se bliža huda ura in da se vsuje iz nekatere bližnje močvirne plohe. Bati se je bilo, da se utora morda celo oblak. Ljudje so se opoldne ravno vračali iz služb domov in so bile vse ulice in ceste silno živahne. V trenotku so se spuстили v dir, kakor za stavo. Vse je hotelo priti še pravočasno na varno. Čez nekaj minut se je nebo še bolj stemnilo, nato pa so se odpre nebešte zatvornice in pričelo je tli v debelih gostih kurkih. Vmes je padala tudi ne ravno predebeli toča, ki je odskakovala visoko od tla. Nesrečneži, ki jih je zajela silovita ploha na ulici, so se v trenotku pokrili po hišnih vežah, v strahu pred vodo ter silovitimi bliski in treski, ki so pokali drug za drugim približno 10 minut. Ulice so se mahoma spremenile v male potokčke in voda je drla z vso silo proti kanalskim požarnikom, ki so se pa prav kmalu zamašili vsled nesnage, ki jo je dovajala voda z raznih dvorišč. K sreči pa je nevihta kmalu prešla, kajti oblaki so se naglo pomikali čez mesto proti jugozapadu. Kmalu se je pričelo zopet svetliti in prikazalo so se celo zopet solnčni žarki.

Malo po 15. uri pa je doživela Ljubljana nov silen tuš, spremljan z močnim grmenjem in bliškanjem Nevihta v mestu samem ni napravila bogzma kake škode, ker je trajala le nekaj minut, huiše pa je udarila okoličane toča, ki je napravila na polju razmeroma veliko škodo. Močno je

oklestila zlasti njive na Posavju in v okolici St. Vida. Tamkaj je strela udarila v neko drevo, ter v neki kozolec

Tudi na Dolenjskem in Belokranjskem je divjala močna nevihta s ploho, grmenjem, bliškanjem in treskanjem. Med Grosupljem in Trebnjem je padala toča ki je pokrila njive in travnike. V Mlačevu je tresčilo v neko hišo, ki je pogorela, trije skednji pa so bili ožgani.

Splašen konj na cesti

Ljubljana, 8. julija

V Kopitarjevi ulici se je zgodila danes zopet nesreča, ki bi kmalu končala zelo tragično. Ob 9. dopoldne se je pripeljal s klavnice po Poljanski cesti na Krekov trg z zapravljenim trgovcem in posestnik Ivan Ogrin z Laverce. Na Krekovem trgu se je Ogrinu nenadoma splašil konj in divje zdril skozi Kopitarjevo ulico. Ljudje so se panično umikali na obe strani in gledali za lahkim vozom, ki je kar odskakoval od tal. Tisti hip je pripeljal z nasprotni strani z dvoprepzanim senenim vozom hlapec gostilničarja Černet z Vidovdanske ceste. Vi-deč nevarnost, se je skušal naglo umakniti in zavil pravilno na desno stran ceste proti hodniku. V tem trenutku pa je že pridiral nasproti Ogrinov konj z vozilcem, ki je izgubil ravnotežje, se prevrnil in vrzel pri tem na tla tudi voznika. Voziček se je zadržal in izpodbil enemu izmed Černetovih konj česno nogo ter mu jo zlomil. Na odredbo policije je prišel takoj po konja konjski mesar Marinšek iz Prečne ulice, pasanti pa so že poprej dvignili Ogrina, ki je kravvel iz nosa. K sreči pa poškodbe niso bile take, da bi moral iskati zdravniške pomoči in se je takoj nato odpejal domov. Krivda na nesreči ne zadene nikogar, ker jo je povzročil samo nesrečen slučaj.

Strašna smrt vsled stekline

Prošlo nedeljo je bila v bolnico usmiljenih sester v Zagrebu sprejeta 24 let stara kmetica Roža Vajština iz okraja Novska, na kateri so zdravniki takoj ugotovili simptome stekline. Zena je bila tudi noseča v zadnjih mesecih.

Meseca maja jo je v Novski ogrizel stekel pes neznanega lastnika. Steklega psa so ubili delavci tamkajšnje opekarne. Njen mož ji je prigovarjal, naj odide v Pasteurjev zavod, ona je pa raje šla k »padarski« rodbini Rajakovič v Borovcu, ki že dalje časa »zdravi« ljudi, ki so obboleli na steklini, s praškom stoščene španske muhe. Zdravljenje s praškom španske muhe seveda ni imelo uspeha in ker je steklina strahovito napredovala, so nesrečno ženo v nedeljo pripeljali v zagrebško bolnico. Dr. Palmovič iz Pasteurjevega zavoda je izjavil, da za nesrečno ženo ni več pomoči. Revica je že v pondeljek popoldne umrla v strašnih bolečinah. Rajakovič, ki je med prostim ljudstvom veljal za specialista proti steklini, je bil že naslednjega dne aretiran in izročen sodišču.

Požig iz maščevanja

Bodislavci, 7. julija

Due 3. julija, ob 1. ponoči, je začelo goriti v skednju posestnika Antona Slane v Bodislavcih. Ker je bila na skednju večja množina sena in slame in poslopje lesono ter s slamo krito, je požar v kratkem času uničil celo gospodarsko poslopje. Lastnik ima okoli 30.000 Din škode in ga je nesreča zadela tem huje, ker je kot vdovec brez vsake prave pomoči pri gospodarstvu in je bil zavarovan le za 1.000 Din. Zahvaliti pa se ima le požrtvovalnosti svojih sosedov, da se ni zgodila še večja nesreča. Gasilci so namreč po težkem naporu požar lokalizirali in preprečili, da se ni razširil ogenj tudi na hišno poslopje Antona Slane.

V smrti nevarnosti sta bila dva na senu speča otroka, ki ju je orožniški komandir Hois, ki stanuje v Slanovi hiši, komaj rešil iz podstrešja in s tem tudi strašne smrti. Dognano je že, da je ogenj zanetil zlobna roka. Težko osumljena je Slanova sosedica, preužitkarica Marija Raziag, ki je znana kot zelo hudobna, prepirljiva in maščevalna ženska, katere se boji vsa soseska. Na Siano, ki je živel svoj čas z njo v skupnem gospodarstvu, je bila Razlagova še prav posebno jezna, ker je dobil letos po daljšem pravljanju posestvo, katero je pred nekaj leti za slepo ceno prodal njej, zopet nazaj. Razlagova mu je takrat zagrozila, da se bo že še maščevala. Ženska, ki je že odsedeja šestletno ječo radi požiga in jo doživi ljudski glas še več drugih požigov, je po požaru izgnila brez sleu. Kljub marljivemu poizvedovanju in iskanju jo orožniki še doslej niso mogli izslediti.

NaBrž je pobegnila čez mejo v Avstrijo, kjer ima sorodnike, a roka pravice jo bo gotovo tudi tam dosegla.

Danes prvič v Ljubljani.

Sijajna drama iz čarobnega orienta

„Cigan - kavalir“

V glavnih vlogah Dorothy Dalton Teodor Kozlov, Charles de Roche in Rin-Tin-Tin.

Predstave ob 4., pol 8. in 9. uri.

Kino Ideal

Domače vesti

Izpremembe v državni službi. V področju ministrstva za agrarno reformo so imenovani: Nikola Bogdanović, dosedanji agrarni direktor v Ljubljani, za agrarnega direktorja v novosadski agrarni direkciji v Beogradu. Na izpraznjeno mesto agrarnega direktorja v Ljubljani pride — kakor smo že poročali — Gustav Golia, dosedanji inšpektor pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru. V okrožnem agrarnem uradu v Mariboru je imenovan za referenta dr. Dragotin Alković, doslej referent agrarne direkcije v Zagrebu. V davčni službi sta premeščena davčni upravitelji Milan Šubić iz Ptuja k davčnemu uradu Ljubljana-mesto ter davčni oficijal Ivan Mešek od davčnega okrajnega oblastva v Kranju k davčni administraciji v Ljubljani. Davčni asistent Anton Vrhovec v Ljubljani je z veljavnostjo od 2. aprila 1925 definitivno imenovan na svojem dosedanjem službenem mestu.

Iz državljanskega statusa. Ministrstvo notranjih del je dovolilo izstop iz našega državljanstva 1) radi sprejema avstrijskega podaništva: Jerneju Korežiju, delavcu v Dimlachu iz Donačke gore, Karlu Smoniku kovaču v Hafendorfu iz Kumna; Josipu Holerju, privatnemu uradniku v Spitalu n. Dr. iz Gerline; Francu Zofelju, delavcu v Gleisdorfu iz Prevalj; Mariji Sovič, delavki v Gradcu iz Zbelova; Ivanu Poje, uradniku v Leobnu iz Marenberga; Matiju Obal, delavcu v Kapfenbergu iz Gradišča; Matiju Frank, magistru farmacije v Lincu iz Ptuja. 2) radi sprejema podaništva nemške republike: Feliks Luoskar, monterju v Penebergu iz Trojan; Alojziju Wrtesnig, rudarju v Penebergu iz Prevalj; Karlu Altu, kjučavničarju v Münchenu iz Žikarc. 3) radi sprejema italijanskega državljanstva: Mariji Plešivčnik, zasebnici v Trebižu (Tarvis) iz Razbora in Neži Plešivčnik, hotelirki v Trebižu tudi iz Razbora pri Slovenjgradcu. Za podelitev našega državljanstva je zaprosil Ciril Sorgo, kmet v Pobrežju pri Mariboru, pristojen dosedaj v Oprtali v Istri, Italija.

Poštnohranilna služba se je s 1. t. m. pričela izvrševati pri poštni hranilnici in nje podružnicah in pri vseh poštah v naši kraljevini. Občinstvo, ki želi nalagati svoje prilhanke na hranilne knjižice poštne hranilnice, dobi vsa potrebna pojasnila pri vsaki pošti ali pri blagajni podružnice pošt. hranilnice v Ljubljani. Poštna hranilnica obrestuje vloge s čistimi 4% na leto.

Inženjski izpit na visoki šumarski šoli v Brnu je napravil z odličnim uspehom pred par dnevi g. Franjo Rainer, sin mariborskega trgovca g. Fr. Rainerja. Čestitam!

Hrvatski planinci na Krimu. Hrvatsko planinsko društvo priredi prihodnje nedeljo skupni izlet na Krim. Odhod iz Zagreba v soboto ponoči preko Ljubljane do železniške postaje Presele, kjer se prične vzpenjanje na Krim, ki traja približno tri ure. Odhod preko Iga in Studenca na železniško postajo Skofljica.

Himen. V Domanjšovcih se je poročil v nedeljo podpreglednik finančne kontrole, g. Davorin Lovšin, z gospico Olgo Nady, hčerko tamkajšnjega nadučitelja.

Maturante kranjske gimnazije l. 1906 vabim na sestanek dne 14. t. m. ob 8 v Kranju. — Jos. Gogala.

Štridesletnica Obrtne zadruge v Logatcu. Prejel smo: V poročilu v tokrovi številki »Jutra« o poteku praznovanja 40 letnega obstoja zadruge rokodelcev v Logatcu dne 4. t. m. je čitati o izrazu nevolje udeležencev slavnosti, ker se te slavnosti od lokalnega obrtnega oblastva ni nihče udeležil. Radi tega, da ni čuda, če taka obrtna oblast ne kaže dovolj razumevanja in poznavanja obrtniških težej. Ker je kot lokalno-obrtna oblast v tem članku mišljeno srezko poglavarstvo v Logatcu, ugotavljamo radi pravilnega tolmačenja tega članka, da srezko poglavarstvo kot obrtna oblast prve stopnje k slavnosti sploh ni bilo vabljeno, kakor je to sicer pri slavnostnih prireditvah običaj. Obrtna zadruga rokodelskih in dopuščenih obrtvoj je kot pridelitelj zaprosila dne 30. junija le za dovolitev slavnostne prireditve, kar ji je bilo tudi dovoljeno. Glede poznavanja in razumevanja obrtniških težej pa se omenja, da se obrtniške težaje v polni meri v meljah zakonov upoštevajo in po možnosti pospešujejo. — Srežiti poglavar v Logatcu: Poklukar, S. r.

Malo pridelka medu. Iz raznih krajev prihajajo vesti, da bodo dale čebele letos le malo medu. Hladno in mokro vreme je neugodno vplivalo na cvet drevja in drugih rastlin, vsled česar so čebele nabrale le malo medu in mnogi roji so poginili gladi. Cene medu bodo najbrže znatno poskočile.

Velika vročina v Splitu. Vsled velike vročine so se v splitski okolici pojavili stekli psi. Predvčerajšnjim je stekel pes ogrizel malo deklico in nekega uradnega služitelja. Oba sta bila izročena Pasteurjevemu zavodu na zdravljenje.

Smrt vsled eksplozije bencina iz Vrbovske na dalmatinskem otoku Hvaru poročajo o grozni smrti delavca Vica Luciča, ki je bil zaposlen v tvornici sardin Lucič se je približal bencinu, ki je eksplodiral. Delavec je bil takoj ves v plamenu ter je vsled opeklin par ur pozneje umrl.

Delo našega rojaka prevedeno na japonski jezik. Naš rojak Janko Lavrin iz Semiča na Dolenjskem, je od leta 1919 profesor za rusko literaturo na univerzi v Nottinghamu na Angleskem. V Angliji je priznan kot eden najboljših sodobnih kritikov. To priznanje je službeno potrjeno z imenovanjem za člana instituta slovanskih nauk na londonski univerzi. Od leta 1919 je Lavrin izdal v angleskem jeziku tudi dela »Dostojevskij in njegovo stvarjanje«, »Tolstoj« in »Gogol«. Knjiga o Tolstoju je od angleških kritikov priznana kot najboljša anglesko delo o velikem Rusu. Sedaj je ta knjiga prevedena na japonski jezik. Prevel jo je japonski književnik g. Jugaku, Lavrin

je prvi jugoslovanski pisatelj, ki je preveden v japonsko. Profesor Lavrin je star šele 39 let. Ko je dovršil gimnazijo na Sušaku, se je nastanil v Petrogradu. Študiral je literaturo na univerzah v Rusiji, Skandinaviji in na Finskem. Kot visokošolec je izdal v Petrogradu revijo »Slavljanski Mir«. Do revolucije je bil vojni poročevalec lista »Novoje Vremja« v Petrogradu. Lavrin govori skoro vse evropske jezike. Te dni je preko Pariza odpoval v Španijo, kjer ostane več mesecev v znanstvene svrhe. To je eden izmed redkih velikih Jugoslovancev, ki uživa v Angliji velik ugled.

Nezgodna našega hidroavijona. Nekemu hidroavijonu naše vojne mornarice se je predvčerajšnjim pri Drveniku ob dalmatinski obali pripetila nezgoda na motorju, tako da se je moral avijon spustiti na morje. Hidroplan je plaval po morju, dokler ga ni opazila neka italijanska ladja in radiobrojavnim putem poklicala pomoč. Kmalu je prispela iz Splita naša torpedovka T5 ter poškodovani hidroplan spravila v splitsko pristanišče.

Dva potujoča sleparja. Zagrebška kriminalna policija je prejela te dni ovadbo, da sta dva avstrijska sleparja, ki sta se predstavila kot zastopnika namišljene dunajske tvrdke Learoy Brothers & Co., krojaškemu mojstru Dobriču v Novem Gradu izvalila znesek 1200 dinarjev ter potem izginila brez sledu. Avstrijski konzulat, pri katerem se je policija informirala, je izjavil, da omenjena tvrdka na Dunaju ne eksistira. Kriminalna policija je za sleparjena izdala tiralico.

Samomor zaradi nesrečne ljubezni. V Zagrebu se je predvčerajšnjim privatna namoščenka Edita Planšek zastrupila z lizolom. Nezvesto mladenko so prepeljali v bolnico, kjer je kmalu nato umrla. Iz pisma ki ga je zapustila, je razvidno, da je šla v smrt zaradi nesrečne ljubezni.

Naveličali so se življenja. V terek in sredo je beograjska kronika zabeležila en samomor in dva poskusa samomora. V Topčiderskem parku se je obesil približno 30letni delavec, čegar identiteta se ni ugotovljena. Neka delavka je v samomorilnem namenu izpila večje količino raztopljene sode zaradi razočaranja v življenju, služitelj Jeremija Jevtović pa se je obstrčil zaradi dolgov.

Stekel pes ogrizel 12 oseb. V Pasteurjev zavod v Zagrebu je bilo v zadnjih dneh sprejetih 12 oseb iz ogulinskega okraja, ki jih je ogrizel stekel pes. Psa je ubil neki-selek v Tounju. Okrajni veterinar Ante Ljubič, ki je psa raztelesil je ugotovil steklino. Pri raztelesenju psa se je inficiral še veterinar. Tudi njega so pripeljali v zagrebški Pasteurjev zavod.

Pozor trgovci na deželi. Po deželi se klatita dva moška, ki se izdajata pri trgovcih za zastopnika renomiranih ljubljanskih tvrdk. Lopova izvabljata od trgovcev naročila za špecerijske predmete po zelo nizki ceni ter pri tem sprejemata za blago naplačila. Goljufa sta si pridobila na ta način že večje svote, za katere sta prevarila trgovce, ki so jima šli na lim. Prvi je okrog 35 let star, nadsrednje velik, dobro tejen, temnega obraza, brez brk, oblečen v temno modro obleko in dežni plašč, drugi pa ja star okrog 25 let, je manjši in šibkejši od prvega, bledega podolgovatega obraza in je oblečen v temno obleko.

V električno brušenje sprejema rabljene britvice, znamke Gillette, Men, Elysium, Mond itd. drogerija »Adria«, Ljubljana, Šelenburgova ulica 1. 1000

* Tkanina »Eternum« medosegljiva! 172

ZE DANES
je povsod veliko zanimanje za naš nedeljski spored

Sherlock Holmes II.
10 velikih dejanj, to je oba dela zopet v enem sporedu pri navadnih cenah.

ELITNI KINO MATICA

Iz Ljubljane

u— Radić potuje na Bled. S snočnim beograjskim brzovlakom se je vozil skozi Ljubljano St. Radić. Seboj je imel celo svojo familio ter nekaj članov vodstva HSS. Družba je bila tako številna, da je imela za sebe rezerviran cel vagon I. razreda. G. Radić v Ljubljani ni izstopil, temveč je z istim vlakom nadaljeval svojo pot v Lesce.

u— Povratek Sokolov iz Prage. Snoči ob 18. so se z znatno zamudo pripeljali v Ljubljano iz Prage prvi sokolski izletniki. Ostali vlaki, ki so dirigirani preko Maribora, imajo vsi ogromne zamude in je njihov prihod še neznan. Srbski in vojvodinski Sokoli se odpeljejo preko Zidanega mosta naravnost proti Beogradu.

u— Občni zbor Glasbene Matice v Ljubljani, ki je bil prvotno določen na ponedeljek 12. t. m. je preložen in se bo vršil začetkom meseca septembra. 154

u— »Československa Obec v Ljubljani.« Proslava »Mistra Jaza Husa« se vrši v soboto ob osmih v Zvezdi. — Članstvo se vabi k obilni udeležbi. Gostje dobrodošli. 1005

u— Ljubljancem radi obiskujejo romantični Pekel pri Borovnici in sicer radi krasne prirode in pa radi bližine in ugodnih zvezp do železnice. Poset v tekočem letu je bil naravnost rekord. Ker slavi 11. julija borovniški Sokol svojo petnajstletnico z javnim nastopom in narodno veselico in ker se obeta lepo vreme, se vabijo vsi prijatelji Sokolstva in narave, da pride na ta dan izlet v Borovnico. Oni, ki bi radi vodnika čez Pekel na najlepšo razgledno točko raz vrh Trebivnika proti Ljubljani, naj se zglaše po prihodu v Sokolskem domu v Borovnici.

u— Kopalnice v Kozljuju se otvorili v nedeljo dne 11. t. m. V služaju lepega vremena igra popoldne na vrtu gostilne »Kozljuja« gledališki orkester. Za dobro plačo in vsakovrstna jedila je preskrbljeno. 1008

u— Popravek. Včerajšnja osmrtnico po gospej Antoniji Horvat popravljamo v toliko, da se bo vršil pogreb danes, ob 5. pop. iz kapele Sv. Križa in ne Sv. Krištofa, kakor je bilo pomotoma javljeno.

u— Veliko ljudsko veselico priredi Olepševalno društvo v Rožni dolini v nedeljo dne 11. julija na Strelišču pod Rožnikom. Zanimiv in bogat spored. Godba, ples. Začetek ob 15. (3.) uri. Ker je čisti dobček namenjen za olepšavo potov v Rožni dolini in na Rožnik, se priporočamo za mnogobrojni obisk. 1001

u— Prdržen vlom ob belem dnevu. Mitniški nadpaznik Andrej Pekalj je nesel v sredo popoldne z mitniške stražnice v Linhartovi ulici na linjski urad na Dunajski cesti denar dnevne užitnine. Stražnico je pred odhodom zaklenil ter pustil v njej svoje kolo. Ko se je čez dobre pol ure povrnil je našel na svojo začudenje vrata stražnice na široko odprte, iz sobe pa je zmanjkalo njegovo kolo. Pekaljevo odsotnost je izrazil svedrovec, ki je vrata nasiloma odprl ter se s kolesom odpeljal proti Sv. Križu.

u— Najdeno kolo. Dne 1. t. m. zjutraj je našel posestnik Jakob Gole v Ljubljani na cesti v Mestni log dobro ohranjeno, črnopleskano moško kolo. Lastnik dobi kolo na policijski direkciji.

u— Policijske prijave. Od srede na četrtek so bili prijavljeni sledeči slučaji: 3 tatvine, 1 prestopke nedostojnega vedenja, 1 prestopke zdravstvenih predpisov, 1 prestopke kaljenja nočnega miru, 2 prestopka obrtnega reda, 1 goljufija z delavsko knjižico in 6 prestopkov cestnega policijskega reda.

Iz Maribora

u— Prvo gostovanje beograjske drame na mariborskem odru. V nedeljo 11. t. m. nastopijo prvič pred mariborsko publiko prvi igralci beograjske Narodnega pozorišta v tukajšnjem Narodnem gledališču. Igrali bodo Nicodemijev komedijo »Jutra, dan, noč«. Mariborsko publiko kakor tudi one z deželo opozarjamo že danes na ta umetniški večer.

u— Sokoli na povratku iz Prage. Tekom današnjega dneva je pasiralo Maribor z velikimi zamudami sedem sokolskih vlakov iz Prage.

u— Promenadni koncert v Magdalenskem parku. Zeleničarska godba »Drava« priredi v nedeljo, 11. t. m. dopoldne od 11. do 12. v magdalenskem parku promenadni koncert.

u— Povečanje mestne klavnice v Mariboru. Mariborska mestna občina je zopet izvršila zelo potrebno nalogo, da je povečala hladilnico v mestni klavnici, napravila lastno izdelovalnico ledu ter vse opremila z najmodernejšimi stroji na električni pogon. Ta korak je brez dvoma velike koristi za mesarske kroge v mestu samem, čijih potrebam niso več zadostovali dosedanji hladilni prostori, ter bo tudi velike koristi za pospešitev izvoza klane živine. Včeraj dopoldne se je vršila slovesna predaja obratov v uporabo. Ogleda, ki sta ga vodila ravnatelj mestne klavnice Rojko in mest. gradb. nadinspektor Madele, kateremu je bilo poverjeno gradbeno vodstvo, so se udeležili med drugim mestni župan Dr. Leskover z več občinskimi svetniki, vodja mest gradbenega urada inč. Černe, mestni fizik dr. Novak, višji živilozdravnik Pirnat za oblastnega veter. referenta, obmejni veterinar vlad. svet. Korošec, nadalje zastopniki zaposlenih tvrdk. Na velikem klavniskem dvorišču nasproti strojne in dose-danje hladilnice stoji novozgrajena stavba, v kateri se nahajajo velika hladilnica za meso v katero je možno vložiti 600 do 700 svinj, solarna, ledenica s 108 celicami za izdelovanje ledenih klad v teži 11 kg, torej produktija 20 q ledu in zračni hladilnik. Celokupni stroški so znašali nad milijon dinarjev.

u— Porast strokovnih moči v krojaški obrti. Notico pod tem naslovom v našem listu št. 142 popravljamo na tozadevno pojasnilo mariborske zadruge krojačev in sorodnih obrtvoj in toliko, da se ni učila odlikovana Katica Rohl pri Schwarz, kakor je bilo pomotoma javljeno, ampak pri Blažič v Kacjazerjevi ulici 22. Ob tej priliki morajo najodločneje ožigosati dopis omenjene zadruge oziroma njenega načelnika krojaškega mojstra Kosarja, ki je bil pisan v tako spakodrami slovenskimi, da mora zbrabiti vsakega srd radi takega neumnega mrcvarjenja našega jezika.

u— Ljudsko gibanje v Mariboru. V prvi polovici tekočega leta je bilo rojenih v mestnem okoliš Maribor 454 otrok, od teh 232 moškega, 221 ženskega spola. Mrtvorojeni je bilo 91, od katerih beleži magdalenska župnija največji odstotek (68). Umrla je 366 oseb in sicer 190 moškega ter 178 ženskega spola. V stolni župniji je bilo 57 porok (lansko leto 54) v franciškanski cerkvi pa 58 (76), skupaj torej 177 napram lanskim 207 porokom v istem času.

u— Smrtina kosa. V Studencih pri Mariboru je preminula po večmesečnem težkem trpljenju gospa Zinka Milisavljević rojena Mlinarič, soproga artiljerijskega poročnika in bivša učiteljica. Naj počiva v miru, žalujočim naše sožalje!

u— Ferijalna kolonija deklic na Krku. se odpelje v ponedeljek, dne 12. t. m. z vlakom ob 5. popoldne. Vse udeleženke se zberejo ob 4. pop. v I. nadstr. II. dekliške mešč. šole, ne pa na kolodvoru, kakor je bilo javljeno. Za udobno vožnjo je preskrbljeno. Nadzorstvo vodijo tri učiteljice, 1 nadučitelj, nastanjena pa je kolonija v penzionatu benediktinskega samostana. Za vse je prav dobro poskrbljeno. Žal, se je moglo od 700 prosilcev sprejeti le samo 76 in sicer je sprejel Podmladek 36 dečkov, ki odrinejo prihodnje dneve na Jelso in Žensko društvo 43 deklic, ki odhajajo v ponedeljek na Krk. 10 otrok se odpelje meseca avgusta v Selce pri Crikvenici. Upajmo, da pošljemo prihodnje leto z vsemi združenimi

Schichtov

način pranja

Namakaj z „Žensko hvalo“, periz z „Jelenjim milom“!
To ne pokvari perila ter ga popolnoma očisti.

močmi, ki pridejo pri tej prepotrebni akciji v poštev, na morje se večje število otrok. Za sedaj naj z ozirom na pičila sredstva zadostuje ta skromen začetek.

a— Drzni vlom v okolici. V okolici, zlasti proti Dravskemu polju, je bilo zadnje čase izvršenih več drznih vlomov v trgovine. Vlomilci so imeli dober plen, vendar jih doslej ni bilo mogoče izslediti. V noči od 5. na 6. t. m. so vlomili neznan storilec v trgovino tvrdke Lešnik v Sv. Miklavžu pri Hočah in odnesli veliko blaga v skupni vrednosti 70.000 dinarjev. Vlomilci so izginili brez sledu.

a— Številke o stanovanjski mizeriji v Mariboru. Pri stanovanjskem sodišču v Mariboru je bilo vloženih prošnji za podelitev stanovanja leta 1923 108, leta 1924 78, leta 1925 370, v prvi polovici 1926 pa 374, skupno torej 930, od katerih je bilo rešenih 115. Iz teh števil je razvidna vedno večja potreba stanovanj, ko je še nerešenih nad 800 prošnji. Kaj pa bo še v prihodnjih mesecih? Pri stanovanjskem sodišču je bilo od-povedanih 83 stanovanj, pri rednem sodišču pa 70, skupaj 153. Izvršenih je bilo pri stanovanjskem sodišču 23 deložacij, pri rednem pa 36, skupaj 59, od katerih je bilo neizvršenih 5 radi medsebojnega sporazuma strank. V vagonih prebiva sedaj še 8 družin z 41 člani. Iz teh števil je pač jasno razvidna stanovanjska beda v našem mestu.

Iz Celja

e— Nakup avtovoza za celjsko prostovoljno gasilno društvo. V zadnji seji finančnega in gospodarskega odseka se je obravnavala tudi prošnja celjskega prostovoljnega gasilnega društva glede nakupa novega avtovoza, ki bi stal približno 136.000 Din. Opremljen je z dvema braziergama ter je last tvrdke Rosenbauer v Lincuu. Voz je bil razstavljen v Zagrebu. Ker primanjkuje prostovoljnemu gasilnemu društvu v Celju primerne moderne gasilnega sredstva za požare izven mesta in v okraju je nakup tega voza nujno potreben. Vkljub temu, da za mesto samo zadostuje že nakupljena avtobrigalna, se je vtrnila v finančnem odseku za ta avtovoz enkratna večja podpora, ostalo vsoto v približnem znesku 70.000 Din pa bo požarna bramba s pomočjo jamstva mestne občine najela pri Mestni hranilnici v Celju. Pričakovati je, da bodo vsi kraji okrog Celja pravilno pojmovali pomen tega avtovoza in bodo stroškom temu primerno prispevali.

e— Renoviranje stare grofije v Celju. Kakor smo zvedeli, se mestna občina celjska ne bo ustrašila nobenih žrtev, da primerno prenovi zunanjo fasado in notranje prostore celjske grofije, ki bo s tem postala zgodovinska redkost celjskega mesta. Ker so pa tozadevni stroški precej visoki, se izvrši letos samo en del tega renoviranja, drugo se pa preloži na prihodnje leto. V kratkem se bo vršila komisija, kateri se bosta pritegnila dva strokovnjaka iz Ljubljane, med njima konzervator dr. Stele. Ta komisija bo imela nalogo, da še ugotovi, katera dela se naj izvršijo letos in katera prihodnje leto.

e— Knjižnica »Narodne čitalnice« bo odprta v soboto, dne 10. julija, od 5.—7. pop.

e— Sreča v nesreči. Ivanka Zadel, učenka pri šivlji gospej Tašker v Celju, je šla iz hiše v mesto po opravkih. Ko je zavila v ozki ulici med vojašnico in Taškarjevo hišo okrog vogla, ji je pripeljal nasproti prazen parizar. Ker je ulica zelo ozka, se deklica ni mogla nikamor ogniti. Voz je pritisnil ob zid, naker je padla pod voz, in ji je šlo zadnje kolo čez obe nogi. Sreča je bila pa v tem, da ni bil voz naložen, sicer bi ji zdrobilo kosti. Ker so bile poškodbe le lahkega značaja so jo oddali v domačo oskrbo. Pri tej priliki omenimo, da je dovolj in odvoz iz tega dela mesta (Pred Grofijo in Na Okopi) mogoče le preko zelo ozkih ulic, ki so največ 2—3 m široke. Da se dosedaj še ni zgodila kakva večja nesreča, je naravnost čudež.

e— Dijaki kuhinji v Celju sta darovali mesto cvetja na krsto pokojnega g. dr. Fr. Jurtele, odvjetnika v Ptuj, po Din 300 Hranilnica in posojilnica v Šmarju ter Posojilnica v Brežicah.

e— Renoviranje poslopij v Celju. Tudi letos se lahko v Celju opazi, da je dalo mnogo posestnikov renovirati ter prebeliti svoja poslopija. Na ta način se je zopet pov-

zdignilo lepo in snažno zunanje lice celjskega mesta. Ravnoakar so se temeljito presnažili tudi notranji prostori in zunanja fasada celjske Zvezne tiskarne. Je pa še mnogo poslopij v Celju in to na prometnih ulicah, ki bi bila nujno potrebna, da se prebelijo in popravijo.

e— Po nedolžnem na smrt obsojen? Kakor se čuje, se bo vršila ponovna obravnavna proti Josipu Kokolju, ki je bil pri zadnjem porotnem zasledanju v Celju obsojen radi dogovorjenega umora na smrt na Vesalihu. Kokolja je obremel mladoletni Josip Steiner, ki je trdil, da so umorili staro prevžitarico on, njegova mati in njen ljubček Josip Kokoli. Sedaj pa je mladi Steiner izjavil, da sta pri umoru sodelovala samo on in mati. Izpovedal je to vsled pisma, katerega je prejel v zaporu od Kokolja, v katerem ga ta roti, naj vendar govori resnico, da ne bo on po nedolžnem obsojen. Kaj je resnično, se bo mogoče doglalo pri razpravi, ali pa nikoli.

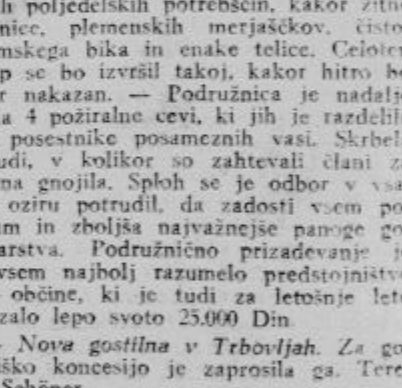
Iz Trbovelj

e— Iz delovanja kmetijske podružnice. Po zadnjem obnem zboru podružnice, ki se je vršil 9. avgusta lanskega leta, je bil na prvi seji izvoljen za predsednikovega namestnika g. Vodušek, ki opravlja tudi blagajniške posle, kot tajnik pa g. Jesih. Ena najimnitnejših nalog, ki jih je odbor izvedel v splošno zadovoljstvo, je bila živilorejska razstava. Razstavljenih je bilo 150 glav živine ter se je skupno razdelilo za 6400 Din nagrad. Razstava je imela pred vsem namen, vzbuditi še večje zanimanje za živilorejo ter kolikor mogoče poziveti naše sejmje. Na vsaki izmed sej pa je odbor razpravljat tudi o drugih načinih povzdige živiloreje. Zato je sklenil, da ustanovi z nabavo muredolskih bikov, krav in telic, stalen čistopasemski kader, in oddaja članom čistopasemske krave in telice za polovico nakupne cene. Za kritje stroškov je bil naprošen okrajni zastop, ki je medtem ustenulov za vse okraj živilorejski odsek, ki bo skrbel za smotreno povzdigo živiloreje. Anketi, ki jo je sklicaj okrajni zastop 2. tnaja v St. Juriju ob juž. žel., so se udeležili gg. Roš, Ahac, Pust in Dev. Podružnica je tudi že sama kupila 1 čistopasemskega bika in prispevala pri nabavi čistopasemskih krav in telic. Poleg teh nakupov je priznala tudi podporo v znesku 1000 Din za nakup bika plemenjaka bikorejski zadruzi Sv. Marka. Zeleti je, da se vsi posestniki kar najbolj zanimajo za nabavo čistopasemske govede, posebno ker jim nudi podružnica izredno ugodno priliko za ceno nabavo. — Podružnica je nadalje nakupila še četvero mladih merjascev, pet pa jih še nabavi. Sklenjeno je tudi bilo, prispevati članom polovico odmerjene takse za cepljenje prašičev. Podružnica pa ni skrbela le za zboljšanje živiloreje, temveč je stremela tudi za tem, da zboljša še druge panoge kmetijske gospodarstva. Preskrbela je 500 prvovrstnih jablan, ki jih je oddala za polovično nakupno ceno svojim članom. Omeniti je tudi poučno predavanje o sadjarstvu, katerega se je udeležilo precejšnje število članstva. Sedaj so pri podružnici na razpolago članom 4 pospolnoma kompletne, odzob uporabne drevne skropilnice. — Izmed najvažnejših vlog, ki jih je podružnica odposlala, je prošnja na poljedelsko ministrtvo za nakup raznih poljedelskih potrebščin, kakor žitne čistilnice, plemenških merjasčkov, čistopasemskega bika in enake telice. Celoten nakup se bo izvršil takoj, kakor hitro bo denar nakazan. — Podružnica je nadalje kupila 4 požiralne cevi, ki jih je razdelila med posestnike posameznih vasi. Skrbela je tudi, v kolikor so zahtevali člani za umetna gnojila. Sploh se je odbor v vsakem oziru potrudil, da zadosti vsem potrebam in zboljšaja najvažnejše panoge gospodarstva. Podružnično prizadevanje je predvsem najbolj razumelo predstojništvo naše občine, ki je tudi za letošnje leto nakazalo lepo svoto 25.000 Din.

e— Nova gostilna v Trbovljah. Za gostilniško koncesijo je zaprosila ga. Terezija Schönner.

Napisati na ploščah prevlečeni s radiotinktu, meroje se čitati tudi ponoči. En primer:

NOGAVICE, KLJUČ

Quasija les.

sulfol, sulfarol, mazavo milo, losol, tobačni izvleček, fenolalein papir so pomočniki za pokončavanje mrcsa na trti, hmelju, ribizu in vrtnicah. 5189 a Dobi se v drogeriji Sanitas, Celje ali pa v Ljubljani, Prešernova ul. 5

Naši onstran granic

p- Fašistovski visoki komisar za Trst, on Ricci, postopa pri ureditvi tržaške fašistovske organizacije precej samovoljno in vzbuja odpor, ki sicer v današnjih razmerah ne morejo izbruhniti na dan pa se vendar občutijo tako, da se stresa pred njimi tudi on. Ricci sam. Za zadnje svoje čine je potreboval višje pritrditve. Zato pa je pošel v Brescijo, kjer se je mudil generalni tajnik fašistovske stranke Turati in si pri njem izposloval odobrenje za akcijo v svojo definitivnega sistemiziranja tržaškega fašista. Sedaj ve Trst, da je vse prav, kar ukrene Ricci, ki ne odneha, dokler ne dovrši svoje misije do konca.

p- V Zagreju blizu Tržiča so orožniki aretirali dva jugoslovenska državljana Antona Kramerja iz Maribora in Zvonimira Šeretskega (?) iz Zagreba. Italijanski poročilo o aretaciji pravi, da sta bila aretirana brez sredstev in brez dokumentov, da sta hodila po vaseh okoli, rekoč da iščeta dela, v resnici pa sta hotela nabirati mlade Slovence za Rusijo. Oba aretiranca so izgnali.

p- Na Občinskih so v nedeljo zaključili leto v Leginem azilu. Bila je velika slavnost, ki jo je posetila tudi gospoda iz Trsta. «Piccolo» poroča, da je bilo pri tem letnem zaključku še več ljudstva nego ga je navadno pri Leginih prireditvah. V azilu je bilo 150 otrok. Kdor bi verjel italijanskemu listu, bi moral smatrati Opčino že za čisto italijanski kraj. Pa niso.

p- Bazovici pri Trstu posvečajo fašisti veliko pozornost. Bazovica je važen in velik kraj, zato bi se moral kar najhitreje poitalijančiti. «Legas» je postavila v Bazovici svoj azil in fašistovski dnevnik se baha, kako je azil potegnil nase vse otročičke. Azil jih poseča 90. Tržaški mestni svet je sklenil, da se v bodoče vporablja za šolo, ki je po Gentilijevi reformi postala italijanski, novo poslopje ob periferiji, ki se prezida in poveča.

p- Kar ni, se lahko še zgodi. Visoki komisar on. Ricci je pred kratkim obžaloval, da se pri beleženju italijanskega državljanstva za drugoročce ni zahtevalo od njih določene izjave, da postanejo Italijani. To se da še popraviti. Povabljeni bodo drugoročci, da se prijavijo za vstop v fašistovsko stranko. Država in fašizem se identificirata v koncepciji, da služiti voditelju pomeni pozneje služiti domovini. Tako bo izražena volja drugoročcev, da postanejo Italijani. Glede fašistovskih organizacij med Slovenci meni Ricci, da deluje najuspešneje ona v Sežani.

p- Po šolah na Krasi je pritrjen na zid polno razglednih slik, ki predstavljajo razne prizore iz zgodovine, umetnost in veličino Italije, da se jih slovanski otroci nagledajo in se naučijo ogrevati se za novo domovino. Te tabele preskrbuje društvo «Dante Alighieri», katero je sedaj razposlalo po šolah še knjižnico, da bo tudi ta prispevala k poitalijančenju slovenske dece. Pri društvu «Dante Alighieri» pravijo, da se ima vzbuditi v otrocih čustvo do Italije, katero je žarelo že v dušah njihovih prednikov, kajti ves Kras je bil po sodbi gospode okoli omenjenega društva italijanski, ali «Austria maledetta» ga je poslovenskila...

p- Mussolini je že parkrat obljubil, da poseti Trst pa vselej je izostal tak pričakovani obisk voditelja fašizma. Sedaj razpravljajo italijanski listi o krizi mestnega sveta, sem in tja letijo očitjanja in «Piccolo» govori o osamljenosti in pozabljenosti, v katero je zasel Trst. Da Mussolini še dolej ni prišel v Trst, za to je treba iskati vzrokov v osebnih sporih, katerih je polno v Trstu in ki prinašajo mestu vedno večjo škodo. Tržaški Italijani so odredeni, toda hočejo ostati pri svoji stari tržaški veljavnosti in se bore proti onemu italijanstvu, s katerim jih hoče oblagodariti podtajnik Ricci. Mestni zastop mora biti prežet čisto fašistovskih principov in potem se mora ves Trst italijansko preličiti, kakor zahteva njegova misija. Bojev bo še dovolj.

p- Nesreča. Na postaji pri Sv. Luciji je prišel med vagon in kamion 28letni Andrej Manfreda. Železniški voz se je nenadoma blizal in zajel in zmečkal Manfreda pri kamionu. Pravijo, da treba napraviti red na svetločujski postaji!

p- Med fašisti in komunisti v Tržiču in okolici vlada veliko sovražstvo. V Selcih so se sprli komunisti bratje Moimas in Karol Furlan z miličnikom G. Moimase. Prerekali so se in si grozili. Pozneje so omenjeni trije komunisti srečali miličnika in ga žalili in zasramovali. Miličnik je rekel, da se pritoži pri tajniku fašistovske organizacije. Odgovorili so mu, da se bodo maščevali. Napadli so ga nato na njegovem stanovanju, pretepli in odšli. Taki in slinči slučaj se množijo, kar kaže, da fašizem še vedno ni ukrotil komunistov in njih menda ne ukroti nikdar.

p- Pri Sv. Luciji potrebujejo še en železniški tir za nalaganje materiala, lesa, živine itd. Potrebujejo pa tudi javno telefonsko govornico. Morda se te želje izpolnijo sedaj, ko se je zavzela za nje tudi trgovska zbornica.

p- Iz Tolmina. Na učiteljsku sta se prijavila k izpitom samo dva dijaka in še ta dva sta v vojaški obleki. Ustmena matura tolminskih dijakov se prične 13. t. m. v Vidmu. — O občinski upravi v Tolmini se čuje mnogo pritožb. Pod bivšim gasilskim domom se je usula cesta na nižje ležeče vr-

tove. Popravilo je bilo nujno potrebno in domačini so se ponudili, da napravijo zid v betonu za 1800 lir. Ali občinska uprava se ni ozirala na te ponudbe, marveč je oddala popravilo nekemu stavbnemu podjetju za drago ceno. Zid so napravili ali pri prvem deževju se je porušil. To je gospodarstvo!

p- Mavrič. Med slovenskim ljudstvom v Primorju je res nekaj italijanskih priimkov med Italijani je slovenskih priimkov nebroj. Tisti elementi, ki imajo na jeziku potrebo dobrega sožitja, neprestano drežajo v drugoročce in povsodi iščejo med njimi italijanstvo. Sedaj so se spravili na primke in trdijo o raznih slovenskih priimkih, da so italijanski. Tako je po njihovi pameti tudi Mavrič italijanski priimek. Italijan Mauri iz Benečije se je pod pritiskom Avstrije izprijemil v Mavriča! Mislimo, da abotnost svoje trditve čuti dotični pisec v italijanskem listu sam. Priimek Mavrič je pristno slovenski. Priimek Maver se dobi v Brdih. Maver, mavra, pomeni razbarvanost. Mavra je črnomarogasta krava, mavra je ime ovcam na Bovškem. Maver, Mavrič je naš priimek in Mavri in Mavrič so pristni gorški Slovenci ne pa italijanski priseljenci iz Benečije. Ako si bodo italijanski gospodje tako tolmačili slovenske priimke, kakor v Mavričevem slučaju, potem se ne bomo čudili, če nekoga dne zapišejo, da med Jugoslovenci v Juljski Krajini sploh ni slovenskih priimkov.

p- Iz Istre. V Kršanu je umrl dekan gospod Ante Zidarič, ki je bil velik dobrotnik istrskega seljaka, ker je marljivo deloval v njegovo korist s šolo in gospodarstvom. Bil je tudi deželni poslanec. Ljudstvo ga je ljubilo. — Iz raznih krajev prihajajo vesti, kako veliko škodo je napravilo deževje že doslej. Ako še ne neha, ne bo nobene letine. — V bližini Vrsara so izvršili maskirani lopovi napad na posestvo g. Jugovca. Bilo je šest v vojaško uniformo oblečenih moških. Odgnali so šest krav, vrednih 20.000 lir. Orožniki so šli takoj lov vit tatove pa jih niso ujeli.

p- Izrabljanje vodne sile v srednjem teku Soče. Gorisko hidroelektrično podjetje je vložilo prošnjo za izkoriščanje vodnih sil reke Soče na ozemlju občin Sv. Lucija, Ročinj, Avče, Alja, Kanal, Anhovo, Deskle, Solkan in Gorica.

p- Iz Koroške. Po vrsti se oglašajo proti otvoritvi italijanske šole v Beljaku. Nemškolojudski delovni odbor v Beljaku je v svoji seji sprejel ostro resolucijo proti nameravani italijanski šoli. Dunajski vladi se odpošlje protest in opozori se jo, da do kler Italija ne vrne Nemcem na južnem Tirolskem njihovih šol, ni misliti na to, da bodo imeli Italijani svojo šolo v Beljaku. Prebivalstvo jo smatra za provokacijo in je pripravljeno, ubraniti se te šole z vsimi sredstvi. — Te dni so pripeljali z gališkega bojišča zemске ostanke «železnega matorja» Josipa Trojerja, koroškega junaka, da jih pokopljajo v domači zemlji. Pogreb se je razvil v veliko proslavo pokojnika in govorilo se je o nemškem junstvu. Ne smemo pozabiti, da je bil major Trojer slovenskega rodu. — Celovski župan Wolsegger je odstopil. Socialni demokratje so ob tej priliki zahtevali, da naj pada demisijski ves občinski zastop in se razpiše nove volitve. Wolsegger je županoval samo par mesece. Časi so pač težki.

Iz Laškega

p- Iz občinskega odbora so se izločili odborniki Klepej, ki je bil izvoljen na listi SDS, pa je uskočil v radikalno-nemškotarski klub. Na njegovo mesto je vstopil v obč. odbor zanesljiv naš mož, g. hotelir Tadin.

p- Dvos ali trošivka je hotel biti naš urar. Včlanjen je bil pri naši organizaciji, obenem pa tudi opravljal posle odbornika pri Zupančevci («radikalni») stranki in volji, kakor se splošno trdi, dosledno s klerikalci. Naša stranka seveda ne more, ker je poštena, trpeti med seboj ljudi, ki se obenem udinjajo tudi drugod, ter je pozvala urarja, naj izstopi iz Zupančevce stranke, ker se ga bo sicer pri nas črtalo. Ker tozadevne izjave ni podal, smo ga izločili. Skrbeli bomo, da dobimo v Laško dobrega urarja v kratkem času.

p- Občina je dala osnažiti strugo skozi trg tekočega hudournika. Vsled tega je pod kaznjivo zabranjeno metati tja smeti, pepel in drugo nesnago.

p- Okrajni most v Laškem sedaj temeljito popravljajo. Hodnik za peče bodo baje betonirali in asfaltirali.

p- Klerikalni konzum smo dobili v Laškem. Odprli so ga v hiši, ki jo je nedavno kupil njih agitator in sedaj občinski tajnik občine vs. Kristof. Naše srečko poglavarstvo pozna za klerikalce čisto druge postavke kakor za demokrate. Če si demokrate, boš mesec in leta prošil za obrt. Če si pa klerikalce, lahko otvoriš obrt, kjer hočeš in zadostuje, če enostavno pišeš na poglavarstvo. Treba ni nobene komisije, ne odobritve in dovoljenja. Pa je vendar vsem Laščanom znano, da je tista hiša tik pred razsulom.

p- Kako je bilo s koncesijo za klerikalni kino v Trbovljah? Ja, ja, g. minister Pucelj. Vaši ožji rojaki, ki jih tako radi odkladate preko Save, se res dobro kažejo. — Glede 10 božjih zapovedi, ki so jih klerikalci izdali za svoj konzum, berite «Dovmovino»!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 8. julija 1926

Višina barometra 308,8 m

Kraj	Cas	Barom.		Rel. vlažn. %	Smeri vetra in brzina v m	Oblačn. 0-10	Vrsta padavine	
		Barom.	Temper.				opazovanja	mm (o) / ure
Ljubljana (dvorec)	7.	755.6	17.8	86	S 0.5	10	mežla	
	8.	755.4	19.2	81	E 0.5	7		
	14.	755.0	19.0	86	S 1	9	škrop	
Maribor	21.	757.4	17.5	90	NE 0.5	8		
	8.	754.7	20.0	87	E 5	2		
Zagreb	8.	754.8	23.0	76	E 5	2		
Beograd	8.	755.1	23.0	68	mirno	3		
Sarajevo	8.	756.5	18.0	71	mirno	8		
Skoplje	7.	755.2	23.0	65	N 1.5	6		
Dubrovnik	7.	000.0	00.0	00	0	0		
Praga	7.	757.1	20.0	—	E 1.5	2		10.0

V Ljubljani je povprečni barometer udži kot včeraj za 0.5 mm.

Solnce vzhaja ob 4:21, zahaja ob 19:48, luna vzhaja ob 03:46, zahaja ob 19:33.

Dunajska vremenska napoved za petek: Spremenljivo; nevihte, katerim bo sledilo slabo vreme. Močnejši vetrovi, temperatura bo padla. Tržaška vremenska napoved za petek: Severo-vzhodni vetrovi, nebo oblačno, nekoliko dežja, nato zopet jasno. Temperatura od 20-27 stopinj. Morje nekoliko razburkano.

Sport

Naše sportistinj v Pragi

Hazena reprezentanca Jugoslavije porazi francosko reprezentanco s 27:0. Baby Krišev (ASK Primorje, Ljubljana) postavi v mestu diska nov svetovni rekord.

Prve vesti o rezultatih, ki so jih naše lahkotletkinje dosegle v Pragi, niso bile prav ugodne. V lahkotletskem tromatču Češkoslovaška - Francija - Jugoslavija je naša damska lahkotletska reprezentanca smagla zasedbi, kakor smo že poročali, tretje to je zadnje mesto.

Tembolj razveseljiva pa so zadnja poročila o naši hazena reprezentanci ter o uspehih naših lahkotletkinj na medmestnem mitingu Pariz, Praga, Brno, Ljubljana. Pri hazena tekmi proti Češkoslovaški so morale, kakor znano, naše hazenistice kloniti s 5 : 10. Poudarjati pa se mora, da so Jugoslovenke igrale lepše kakor domačinke ter so bile deloma celo v premoči. Toda sodnik, ki ni bil na mestu, je dopustil, da so Česoslavkine, zlasti Olmerova in Havičková M. pričele s precej surovo igro, ki jim je pripomogla do tega, da so odnesle zmago. Razen tega sodnik našim ni priznal štirih regularnih golov.

Ker se je pri tej tekmi videlo, da se naša hazena reprezentanca nikakor ne sme podcenjevati, se je z velikim interesom pričakovala tekma med francosko in našo reprezentanco. Sicer se je z nekako sigurnostjo menilo, da bodo zmagale Jugoslovenke. Toda z ozirom na tekmo Češkoslovaška in Francija, pri kateri so domačinke zmagale s 15:0, se je srečanje med našimi in Francozinjami smatralo tudi kot nekako merilo moči med Jugoslovenkami in Česoslavkijami. Naša družina je nastopila v sledeči postavi: Cimpermanova (Ljubljana), Popovičeva S. (Beograd), Janovičeva (Zagreb), Ružičeva, Popovičeva D. (Beograd), Radovičeva, Tomljenovičeva (Zagreb). Odnesla je po docela nadmočni igri sijajno zmago s 27:0 (13:0) ter s tem dokumentirala svoje lepe kvalitete. Scortale so Popovič 12, Tomljenovič 8, Radovič 7.

V torek se je vršil medmestni lahkotletski miting Pariz, Brno, Ljubljana, Praga. Ljubljanska damska lahkotletska reprezentanca je s 17 in pol točkami zasedla tretje mesto pred praško s 14 točkami. Prvo mesto so z 42 točkami zasedle Parižanke, drugo pa Brnčanke s 34 točkami.

Na tem mitingu je Baby Krišev (ASK Primorje) postavila v metu diska nov svetovni rekord s 31,25, ki bo tudi priznan. Santlova je v skoku v daljavo dosegla drugo mesto s 4,70. Poleg Krišev je Sychrová (Brno) v metu z zaprekami na 83 m postavila pred Parižanko Lalož s 13 sek. nov svetovni rekord. Pri stafeti 4 x 75 je z 38,8 zmagal Pariz pred Ljubljano in Prago. Brnska stafeta, ki je dospela kot druga na cilj, je bila diskvalificirana. Tudi ta čas pomeni nov svetovni rekord, ki se pa najbrže ne bo priznal. V metu kopja je zmagala Olmerova (Praga) 51,22 m obojerno, v metu 1000 m Kučerova (Brno) 3:29,4, v metu krogle Vencova (Brno) 19,79 m obojerno, v metu 220 yardov Radideau (Pariz) 26,4, v metu 75 m Radideau 8,8 in v skoku v višino Cloupet (Pariz) 147,5.

Obe naši reprezentanci, lahkotletska in hazenska, sta z doseženimi rezultati lahko zadovoljni. Glede lahkotletske reprezentance moramo poudarjati, da ni odšla v Prago v popolni postavi, ker sta dve izborni atletinji Bernikova in Špornova morali ostati doma. Poleg tega so morale naše lahkotletkinje, ki so dospеле v Prago v petek, nastopiti še isti dan, trudne od dolge vožnje proti kompletnima reprezentancama Češkoslovaške in Francije.

Odprtje nagrobnega spomenika Francetu Učaku

Za odprtje nagrobnega spomenika Francetu Učaku v Križah pri Tržiču, ki se vrši v nedeljo dne 11. julija t. l. je polovična vožnja dovoljena in stane tja in nazaj III. razred 16 Din. Udeleženci kupijo pri odhodni postaji cel vozni listek, z vlažnim žigom, ki velja tudi za povratek. Potrebna potrdila za polovično vožnjo bo izdal Športni klub «Ilirija» vsem udeležencem med vožnjo do postaje Križe. Odhod je določen na dan 11. julija ob 11.40. Program: 1. blagoslovljenje groba, 2. petje «Grafike», 3. govori delegatov, 4. petje «Grafike», 5. odhod udeležencev čez Golnik v Kranj. — S. K. Ilirija.

Službene objave LNP. (Seja p. o. dne 7. VII. 1926.) Verificira se za SK Celje igr. Pfeifer Mirko s pravom nastopa dne 21. VII. 1926. Verificira se prv. tekma SK Ilirija rez. : SK Jadran rez. 7 : 0, odigrana 30. V. Predajo se kaz. odb. s suspenzom igr. Praunsej in Bizjak (ASK Primorje) in brez suspenzije Kern (SK Jadran). (Seja k. o. dne 2. VII. 1926.) Izreka se ukor igralcu M. Miklavčiču. Jutri v petek 9. VII. 1926. seja k. o. v zadnji sobi Narodne kavarne. K zaslišanju se pozivajo igr. Praunsej, Bizjak (ASK Primorje), Kern (SK Jadran) in kapetan moštva SK Slovan Marchiotti. — Ljubljanski plivački podsavez. (Službeno.) Klubi se pozivajo, da najkasneje do 9. t. m. javijo ali in s koliko plavači se udeležijo tekmovanja za prvenstvo države dne 7. in 8. avgusta v Dubrovniku. — Klubi se slednjič pozivajo, da najkasneje tekom 24 ur po tej objavi plačajo članarino za tekoče leto, ker se bo sicer proti njim kazensko postopalo. — Protest SK Ilirije proti sedanjemu upravnemu odboru LPP-a je JPS definitivno zavrnil in potrdil kooperacijo gđ. Čeka in Pipenbacherja. — Tajnik I.

Naši kolektarji na dirki za svetovno prvenstvo. Kotarski savez SHS je določil nastopne kolektarje, ki bodo 29. t. m. tekmovali na dirki Milan - Turin (183 km) za prvenstvo sveta: Dukanovič (Gradjanjski), Banek (Motokotarski), Kranjc (Orao) Koržinek (Sokol) in Sovič (Motokotarski). **Saski vrvak sarajevskega podsaveza.** JNS je dobil sporočilo, da je za vrvaka sarajevskega podsaveza proglašena Sask, ki je po tekmi proti Slaviji, prekinjeni pri stanju 2 : 0 za Sasko. igral v Mostaru finale tekmo ter zmagal z 8 : 1.

Gospodarstvo

Semenogojstvo v Sloveniji

Veda na polju semenogojstva nas je v zadnjih desetletjih privedla do zaključka, da je vzgojeno, čisto in kar je glavno, zemeljskim ter klimatičnim razmeram primerno seme poleg izpolnjene tehnike v kmetijskih obratih najvažnejši faktor za proizvodnjo kmetijske produkcije. Zategadelj nalotimo v vseh naprednih kmetijskih deželah, kakor v Švici, na Švedskem, na Danskem, v Franciji in v Nemčiji na dejstvo, da posestniki skrbno poprašujejo po garancijsko dobrem semenu. Zaradi tega se ni čuditi, da je imela Nemčija že leta 1910. že 300 samostojnih semenogojških obratov, ki so bili deloma privatna, deloma pa državna podjetja.

V ostalih krajih naše kraljevine, kakor v Zagorju, v Sremu, v Baranji, že deloma uporabljajo napredni posestniki doma vzgojeno seme, ki daje v dotičnih krajevih razmerah zelo lepe pridelke. Tako n. pr. pšenica prof. Bohutinskega, nadalje pšenica «sušulja» s semenogojške postaje Grabovo dajeja v omenjenih pokrajinah za 4-6 q več pridelka na ha, kakor pa nevzgojeno seme domačih pšenice.

Zategadelj je popolnoma razumljivo, da po teh uspehih na polju semenogojstva doma in v inozemstvu tudi Slovenija ni hotela zaostati in je začela mišliti takoj po vojni na lastno produkcijo semenskega blaga. Ustanovila je semenogojško postajo v Belčinski, kjer se gojijo semena najvažnejših vrst naših kulturnih rastlin. Na tej postaji se je letos sredi junija vršil semenogojški tečaj za srezke ekonomice mariborske oblasti, ki so se na semenogojškem polju prisilave Nemščak pripravili, do kake stopinje, do kakih gospodarskih vrednot se lahko vzgojijo naše domače žitarice v Sloveniji. Tako n. pr. so razvrščeni na semenogojškem polju vzgojeni posevi žitaric, ki bodo najmanj za 30 % prekašali pridelke nevzgojene domače pšenice po kmetijskih njivah in poljih. Tujim vrstam, ki so vključene med posameznimi parcelami (nad 20 po številu), se deloma že vidi, da trpi njihova vegetacija radi aklimatizacije na tukajšnje razmere. Po razmoževanju teh malih parcel bomo dobili s te semenogojške postaje v dobi 3-4 let prvovrstno originalno semensko blago, ki bo velikega pomena predvsem za celo Prekmurje, za Mursko in Dravsko polje, kakor tudi za ostalo Slovenijo.

Narodna banka SHS

(V milijonih Din; v oklepajih razlike napram stanju 22. junija.)

Aktivna: kovinska podloga 420,8 (- 6,5); posojila 1265,7 (- 7,8); račun za odkup kronskega novčanice 1151,9; račun začasne razmenjave 349,2; državni dolg 2968,3; vrednost državnih domen, založenih za izdajanje novčanic 2138,3; saldo raznih računov 506,3 (- 13,2). Skupno 8798,8.

Pasiva: vplačani del glavnice 29,9; rezervni fond 7,7; novčanice v obtoku 5493,8 (-0,7); državni račun začasne razmenjave 349,2; državne terjatve po raznih računih 32,0 (- 133,9); razne obveznosti 664,4 (- 106,2); državne terjatve za založene glavnice 2138,3; nadavek za nakup zlata za delovno in fonde 83,0 (- 0,7). Skupno 8798,8.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (8. t. m.). Pšenica: baška, 2 vagona 310; baška, 75-76 kg, 2 o. 1,5 vagona 307,50; baška, nova, avgust, okolica Novi Sad, 3 vagoni 265; ladja Tisa, 1 vagon 310. Turščica: baška, 12 vagonov 175; baška, paritela Indija, 3 vagoni 175; baška do 15. julija, 60 Sisk, 20 vagonov 193. Moka: baška, 60, 1 vagon 325; baška, 68, 1 vagon 125. Otrobi: slavonki, v jutastih vrečah, 2 vagona 120. Tendenca nespremenjena, v turščici čvrsta.

Dunajska borza za kmetijske produkte (7. t. m.). Cene v Ameriki za malenkost višje. Tendenca v pšenici na dunajskem tržišču je v skladu z Budimpešto mirnejša. Povpraševanje po stari pšenici je izredno malo. Turščica dalje čvrsta. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 47,50 do 48, potiska 49,50-51; rž 27-29; ječmen: domači 30-33,50; turščica: 25,75-26,75; oves: domači 32,50-33; riž italijanski 79-81; moka «o» (v trgovini na debelo): domača 83-85, madžarska 80 do 85, jugoslovenska 78-83.

V trgovinski register so se vpisale v Sloveniji naslednje firme: Viljem Brauns, tovarna strupa prostih anilinskih barv in kemičnih izdelkov za gospodinjstvo in gospodarstvo v Celju; Komercijalna banka, d. d., podružnica v Domžalah; Produkcija vinskega in spiritoškega kisa, družba z o. o. v Ljubljani; Pichler, mehanično sodarstvo, družba z o. o. v Mariboru; «Alimenta», družba z o. o. v Gornji Šiški pri Ljubljani (izdeluje in prodaja razne hranilne snovi, ekstrakte in konzerve, predvsem ekstrakte, zaščitenosti z varstveno znakom «Juhana» itd.). — Izbrisalo so se firme: podružnica Slovenske banke, d. d., v Gornji Radgoni (ker so se posl. prenesli na mariborsko podružnico); Campa & Co. v Ljubljani (ker več ne obratuje); «Elins», družba za električno industrijo v Mariboru, podružnica v Ljubljani (ker se je podružnica opustila).

Podražanje žita zaradi poplav. Na našem žitnem tržišču se zopet opazuje čvrstoča, in sicer zaradi tega, ker so poplave unišile mnogo žitnega polja. Spekulacija izrablja v svoj prid tudi to nesrečo. Vendar z izjemo poplavljenih krajev žitna letina povsod dobro kaže. Če bo ostalo pri ugodnem vremenu, se bo tudi žetev izvršila v redu. Povpraševanje po stari in novi pšenici ter turščici je bilo zadnje dni precejšnje. Zaloge stare pšenice so majhne, večje so še zaloge turščice.

Za čim racionalnejšo uporabo vodnih sil. Iz Beograda javljajo, da je generalna direkcija vod dočela v celjo vsoto, ki se bo uporabila za izdelavo katastra vodnih sil, ki naj bi se čim racionalnejše izrabile v industriji. Z zbiranjem materiala za izdelavo tega katastra se bo začelo takoj.

Ugodne cenvite svetovne žetve. Poročilo o žetvi, odnosno o stanju posevkov so zopet ugodnejša, zlasti iz Zedinjenih držav, kjer je žetev v polnem teku, in iz Kanade. Tudi v Nemčiji, Madžarski in nekaterih drugih evropskih državah cenijo žetev zopet ugodnejše. Razpoloženje na svetovnem trgu je radi tega mlačnejše in se cene držé na nižjem nivoju.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 9. t. m. ponudbe za dobavo 2000 kg karbida, do 10. t. m. pa za dobavo 500 komadov hrastovih pragov. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 15. t. m. ponudbe za dobavo 10 ton portlandskega cementa v sodih. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. avgusta ponudbe glede oddaje dela prepletkanja glavne železne konstrukcije v tem tiru mostu čez Ljubljano pri Preserjih v skupni izmeri okrog 2900 m². Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 12. t. m. pri 16. artiljerijskem polku v Ljubljani glede dobave živil (svinska mast, jajlino olje, fižol, makaroni, riž, pšenični in koruzni zdrob, ješprenček, kristalni sladkor, čaj, kava, kis, proso itd.); 14. t. m. pri Dravski direkciji oblasti v Ljubljani glede dobave 1350 kg alovo paprike; 28. t. m. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave državej za orodje; 30. t. m. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 10.000 kg gnetilnega mlašnega materiala; pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave pločevine, bakrene in iz medij ter glede dobave jekla; 31. t. m. pa glede dobave plinskih in mase-manovih cevi ter glede dobave raznih vijakov; 4. avgusta pri oddelku za mornarstvo v Zemunu glede dobave 5000 komadov letnih mornarskih majic; 7. avgusta pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave «Pintseh» - mrežice. Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

— Prodaje. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 3. avgusta pri Intendantem skladištu mornarice v Tivtu (Boka Kotorska) glede prodaje stare vojaške opreme; 5. avgusta pri Upravi 3. Zavoda za izradu vojne odeče u Nišu glede prodaje praznih odpadkov (od blaga, usnja itd.) Predmetni oglasi sta v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

— Položaj na dunajskem tržišču žite. Z Dunaja poročajo: Tržni položaj je nespremenjeno mlačno. Dovzi obilni, a povpraševanje konzuma razmeroma majhno. Kljub slabi kupnji so ostale cene nespremenjene. Notirajo v trgovini na debelo: prvovrstna jugoslovenska eksportna jaja 13,5-13,75, madžarska 13-13,5, poljska I. 11-12, rumunska 10-12, slabša madžarska in jugoslovenska 9,5-10,5 groša ab Dunaj.

— Znižanje diskonta v Poljski. Iz Varšave poročajo: Poljska banka je po naredbi finančnega ministra znižala obrestno mero pri meničnem diskontu od 12 na 10

Iz življenja in sveta

Vzroki neurja in kako se ubranimo strele

(Nekoliko pojasnil k letošnjim izrednim vremenskim pojavom).
Prolom oblakov

Kadar se vlije izredno huda ploha, pravimo v navadni govorici, da se je utrgal oblak. Pri tem si bodisi zavestno ali podzavestno predstavljamo, da se vodne kapljice visoko v oblakih zgostijo in potem iz kateregakoli vrzoka padejo v velikih množinah na zemljo. Ta ljudska teorija gotovo ni brez podlage, da si se vremensolovcem dozdaš se ni posrečilo podati nam natančno razlago o mehanizmu proloma oblakov, ki bi gorjono teorijo dovoljno podprla.

Najčesteje in pogosto v uprav katastrofalni izmeri se utrgajo oblaki v tropičnih krajih. V Cherrapunju v Zadnji Indiji je nekoč na en sam dan padlo domala toliko dežja kakor v Ljubljani celo leto. (In Ljubljana je, kakor je predobro vemo in na lastni koži občutimo, eno izmed najbolj deževnatih mest ne samo v Jugoslaviji nego v celi Evropi.) Bilo je to 14. junija 1876; višina padavine je tistega dne v Cherrapunju znašala 1036 milimetrov. Pa tudi v Evropi se ne prepeti baš redko, da se utrga oblak. 25. maja 1920. je v bližini Füssena v Nemčiji tekom osem minut padlo nič manj kakor 126 mm dežja, to je tolika množina, da si ne moremo niti predstavljati, kaka ploha je to morala biti.

V puščavah, ki so včasih po cele mesece brez kapljice dežja, se sempatja primerijo katastrofalni nalivi. V aprilu 1899. je prolom oblakov presenetil v Sahari neki francoski vojaški oddelek. V malo minutah je bila cela dolina skoraj dva metra pod vodo in je nekaj vojakov utonilo. V sicer suhem Egiptu se je v aprilu 1895. vlija pri Heluanu taka ploha, da je voda, ki je vdrila v mesto, pokrila ulice nad en meter visoko z blatno vodeno brozgo.

Kako nastanejo take plohe? Teorija o postanku dežja je ta-le: vlažni zrak se vzpenja kvišku in dospe v vedno mrzlejšo predele. V primerni višini je ozračje tako hladno, da se slednjič stvorijo majhne kapljice, le-te pa v oblake, iz katerih padejo v obliki dežja na zemljo. Dokler so kapljice še majhne (premera par stotink mm), jim more kljubovati še razmeroma majhen vzpon zraka 1 cm na sekundo. Čim pa kapljice narastejo, se mora zvečati tudi tok zraka, da jih vzdrži v ravnovesju. Tako bi moral n. pr. imeti navzgor usmerjeni zračni tok hitrost 12 in pol m na sekundo (hitrost vlaka!), če bi hotel paralizirati pad toče, ki ima premer 1 cm. Vodenih kapljic te velikosti ni, ker se razprše, čim presežejo premer 4 mm. No, vremensolovci so izračunali, da lahko zračni tok ob sekundni hitrosti 8 metrov baš še zadrži 4 mm velike deževne kaplje v zraku, pri čemer je vseeno, ali so oblaki veliki ali majhni.

Prolom oblakov bi si torej mogli razlagati tako: neposredno, preden se utrga oblak, je vladal v ozračju močen zračni tok usmerjen navzgor, ki je omogočil, da so se v ozračju nabrale poljubno velike množine vode. Kakor hitro pa hitrost zračnega toka popusti ali celo poneha, izgubi voda svojo oporo, ki jo je poprej vzdržala v primerni višini in ogromna množina vode se lahko brez ovire vsuje na zemljo.

Ali je vreme odvisno od astronomskih pojavov?

Kometi.

Te dni smo v nemških listih čitali, da pripisujejo angleški meteorologi odgovornost za deževno obdobje, ki vlada letos skoraj po celi Evropi, kometu Pons-Winneck, ki se je letos zelo približal naši zemlji. Ta razlaga je preveč navadna, da bi jo mogli resno pretresati. Res je sicer, da so že od nekdaj vzbujale repatice človeško domišljijo bolj kakor vsa druga nebesna telesa. V starih časih je bilo zmerom hudo, kadar se je pojavil komet; v praznovverju vzgojeni ljudje so zatrjevali, da bo z repatica bič, ki ga je poslal bog, da bo z njim kaznoval grešnike. Vse to je vsaj razumljivo, čeprav silna praznovverja niso bila in niso v čast človeškega duha, ki jih je rodil. Toda 20 veka nevedna trditev je, da bi mogli kometi s svojo neskončno fino, razredčeno materijo in z razmeroma majhnim trdnim jedrom le oddaleč vplivati na vreme na zemlji.

Solnce.

Edino nebesno telo, ki odločujoče vpliva na vreme, je solnce s svojo neizmerno svetlobno in toplotno energijo. Solnce je tisti faktor, ki stalno povzroča valovanje zračnih plasti in variira zračni pritisk. Precej verjetno je tudi, da niso brez vpliva na naše vremenske prilike solne pege, ki dosežejo vsakih enajst let svoj maksimum. Dokazano je namreč že, da je med elektromagnetnostjo teh peg in številnostjo neviht vzročna zveza. In letos so, kakor znano, solne pege izredno aktivne.

Luna.

Tudi luna vpliva na zračni pritisk zemeljske atmosfere, toda njen vpliv je seve zelo majhen. Kakor dokazuje dolgoletna statistika, ki so jo sestavili priznani vremensolovci, luna ne more biti v zvezi s spremembami vremena, ki so odvisne le od močnega valovanja zračnega pritiska. Za toliko izpremenjanje zračnega pritiska je namreč lunin vpliv prešibek. Ostane torej med vsemi nebesnimi telesi le solnce, ki bi ga lahko nazvali čarobno palico, s katero urav-

nava narava vreme na naši zemeljski obli — v zvezi seveda z lokalnimi posebnostmi posameznih krajev.

Kako se varujemo pred strelo?

Vsako poletje čitamo, da je tod ali tam udarila strela in ubila toliko in toliko ljudi. Letos smo n. pr. čitali med drugim, da je zadnjič udarila strela v Woltersdorfu pri Berlinu, kjer je ubila 13 izletnikov, še mnogo več pa jih je težje ali lažje ranila. Taki slučajni so relativno precej pogosti, dočim moramo šteti slične nezgode, kakor se je zadnjič pripetila v Zagrebu, ko je strela udarila v dežnik čez polje hitečega voza in ga ubila, za izjeme. Kjer je zbranih veliko ljudi, je nevarnost strele mnogo večja kakor za posamezne samotne pasante. Zato ob nevihti ni priporočljivo iskati zavetišča tam, kjer se je že zbrala večja družba ljudi. Seveda je to lažje povedati kakor storiti. Kajti ob dežju se skuša vsakdo najprej obrniti moče, pri čemer navadno pač ne utegne izbirati kraj, kjer bo varen pred njo.

Da je nevarno ob času nevihte hiteti pod drevesa, ve danes že vsak šolarček. V drevesa rado trešči, tem raje, čim višja so in čim bolj samotna. V velikem gozdu je nevarnost strele razmeroma majhna, vsekakor pa neprimerno manjša kakor pod samotnimi na polju stoječimi drevesi, četudi niso baš visoka.

Zelo velika je opasnost, da trešči v človeka, ki se nahaja za časa nevihte v bližini kovinskih vodov, bodisi svetlobnih, telefonskih in katerikoli sličnih naprav. Nevarna utegne biti že navadna kovinska žica, s katere — ker ni zvezana z zemljo — rada preskoči električna iskra na človeka, ki se nahaja v bližini. Človek je namreč dober prevodnik elektrike, zlasti še, če je premočen od potu in dežja. Najbolj na varnem je človek v velikih poslopih, pod pogojem, da je zadostno oddaljen od telefona, radioaparata (s strešno anteno), plinoin vodovoda in železne peči. Nevarno je tudi muditi se v bližini strešnega žleba in strelovodne napeljave. Docela brez smisla pa je zapirati za časa nevihte okna; strah, da «skozi» okno rado trešči, je popolnoma neutemeljen.

V splošnem se sme reči, da je bojazen pred strelo dosti večja kakor dejanska škoda, ki jo blisk povzroči na ljudeh in imetju. V Prusiji n. pr., ki šteje 40 milijonov ljudi, izgubi vsako leto povprečno le 150 do 200 oseb svoje življenje vsled strele, to je jedva 1-2000 odstotka. Opaža se tudi, da število od strele zadetih ljudi od leta do leta nada, tako relativno kakor absolutno. K temu je največ pripomogla uvidenost ljudi, ki se danes, vsaj povečini, že znajo zavarovati pred strelo. Največ nesreč se zgodi na kmetih na poljskih delavcih, ki beže pred nevihto, namesto da bi legli na tla in počakali, da se razburkani elementi pomirijo.

Konec čarovništva v Turčiji

Iz Angore prihaja poročilo, da je turška vlada ukrenila vse potrebno, da prepreči čarovnije in iztrebi čarovnike. Reformatorski režim Kemal-paše, ki je moderniziral turško abecedo ter odpravil harem in fes, tak napreden režim naravno ne more trpeti vračarstva in čarodejev, čeprav se tudi ti očividno skušajo prilagoditi stremljenjem vesplošne modernizacije.

Neposredni povod za pobijanje čarovništva je namreč dala sodna obravnava proti nekemu carigraskemu čarodeju, ki je brezposelnim delavcem obljubljal, da bo ukrotil zle duhove, ki so jih spravili ob kruh. Moderna Turčija pa ne mara nič slišati o zlih duhovih, zato je bil čarodej občutno kaznovan, čarovnija pa se odslej pobija neizprosno, bodi novodobna ali klasična. In tako izgublja Turčija zopet del svoje stare pestrosti in romantičnega leska, ki se zrcali v nesmrtnih pravljicah «Tisoč in ene noči».

Pope je dejal nekoč: vsa klasična znanost je propadla na klasičnih tleh. Turki pa danes lahko rečejo: vsa magična učenost je propadla v magični deželi, v kateri nikoli več ne bo zasijala čudovita Aladinova leščerba.

Milijarder — vlomilec in apaš

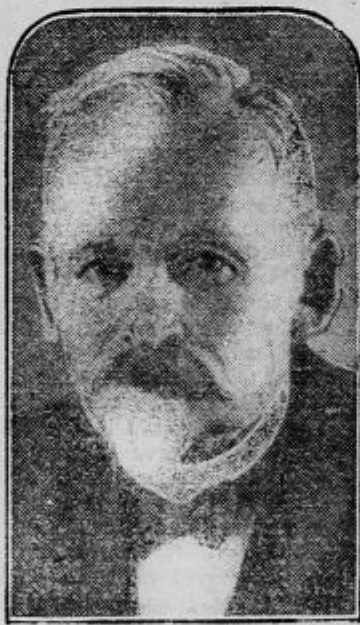
Dunaj ima te dni zopet svojo senzacijo: pred sodnim senatom stoji mladi multimilijonar Hans Schwartzbarth, osumljen zvez z zloglasno apaško družbo, ki jo teži cela vrsta večjih vlovov, izvršenih v novembru l. l.

Hans Schwartzbarth je znan dunajski veletržec z lesom. Njegovo ime pa je na slabem glasu radi številnih spekulacij, posebno pa se je mož proslavil pred dobrim letom, ko je pri neki kozdovni kupčiji na Koroškem oškodoval veleindustrijalca Urbana v St. Pöltnu za 10 milijard avstrijskih kron.

Letos pozimi je dunajska policija končno izsledila, da stoji magnet Schwartzbarth na čelu sedmeročlanske vlomilske družbe, ki je lani koncem oktobra pri vlovu v dunajsko trgovino pobrala za 12 milijonov vrednostnih papirjev, kmalu nato (3. novembra) pa oplenila glavno tobačno zalogo v Inomstu in jo oškodovala za 12.000 šil-

gov. Pri nadaljnjem vlovu, dne 18. novembra v dunajsko tiskarno Kapri pa je bila tolpa zajeta in se je v mreži policije na splošno presenečenje znašel tudi milijarder Schwartzbarth.

Dunajsko sodišče stoji pred dilemo, ali je Schwartzbarth, kakor se sam zagovarja, slučajno usodno srečanje z zločinci, ali pa gre za bolehen nagib k zločinstvu in pustolovščinam, kakor ga je opažati pri degeneriranih sinovih ameriških milijarderjev. Slednje je pač mnogo verjetnejše, ker ima policija dokaze o ozkih zvezah mladega magnata z zločinskimi družbo; stavljal ji je na razpolago avtomobil in vsa pomožna sredstva. Vsekakor pa stoji malenkostni delež plena, ki ga je Schwartzbarth prejel od vlomilske družbe v nepojmljivem malenkostnem razmerju napram kolosalnemu premoženju in dohodkom tega junaka iz inflacijske dobe.

Emile Coué,

svetovnoznan «čudodelec» iz Nancyja, ki je po svojem avtosugestivnem sistemu ozdravil nešteto ljudi. Je te dni, kakor smo v «Jutru» že poročali, umrl. Rojen 26. februarja 1857. v Troyesu, je dosegel starost 69 let.

Glavni nastop 14.000 Sokolic k prostim vajam na vsesokolskem zletu v Pragi.

General, ki ni bil general

Bromleyska policija je te dni našla v bližini Kestona brigadnega generala Williama Stappletona Turnerja ustreljenega v samoti. Samomor. In zdaj policija ugotavlja, da pokojnik nikoli ni bil general. Vendar pa se ni ustrelil radi svojih velikih sleparij, marveč radi neozdravljive bolezni.

Policija je preiskala vse njegove dokumente, a je mogla dognati samo to, da je Turner bil v svetovni vojni kot topničar dodeljen angleški poljski artiljeriji v Indiji. Polagoma je dosegel čin rezervnega poročnika. Kot tak je bil leta 1919. odpuščen iz armade in odlejel je njegova življenjska pot zavila v temo. Ko je pred petimi leti prispel v Bromley, je bil že major in je svojim prijateljem razlagal, da deluje za angleško vojno ministrstvo v tajni misli. Izborno se je znal kretati v vsej tamošnji družbi, in jo frapirati z naglimi napredovanji. Pred tremi meseci je razodel, da je imenovan za brigadnega generala. Često je potoval v London s pretvezo, da mora konferirati z vojnimi ministromi.

Navzlic vsemu ugledu, ki si ga je znal pridobiti v vseh krogih, pa je bil «general» čisto pobit in deprimiran. Naglo ga je razjedala zavratna bolezen, ki si jo je nakopal v Indiji. Rešil se je «slave» in trpljenja s tem, da si je pognal kroglo v glavo, povzročivši s tem angleškim oblastim in javnosti obilo prerekanja, kako je v današnji Angliji bil mogoč general, ki to nikoli ni bil.

Moč orang-utana

Ameriški učenjak John Bauman ugotavlja na podlagi zanimivih eksperimentov, s katerimi se je bavil v balimorskem zoološkem vrtu, da sta šimpanz in orang-utan štirkrat močnejša kakor človek. Poskus je napravil z dinamometrom, ki ga je zvezal z vrvi. Na tej vrvi so potem vlekle opice. Tako je sa-

Po dovršenem sokolskem delu

Prvi pogled na rezultate sokolskih dni

re Praga, 7. julija. Popoldne na Husov praznik je pokazal zmagoviti pohod sokolske sile med najširšimi plastmi Slovana v vsej luči. Daleč nad 150.000 ljudi, ki so že od jutra do poldneva stali v gostih špalirjih ob sprevedu, je do večera živelo z vsakim gibom tridesettisočernih telovadskih Sokolov in vojakov. Niti na najzadnjem stojišču ni bilo praznega prostorka. Tudi predsednik Masaryk je vztrajal do večerne zarje, ko je v morju navdušenja 200.000 Slovanov defilirala naša in češkoslovaška armada, ki je predvedla na zletišču celo bitko s strojnimi, tanki in granatami. Nad bitko je krožilo tedaj okrog 100 aeroplanov, ki so se udeležili prizora s streli. Porazen vtis za sovrage: Ne samo neizčrpna ljubezen do svobode, telesna sila sokolskih armad, tudi moderna tehnika z vso svojo uničujočo grozo nam čuva meje. Tako smo močni, da nas ni strah nikogar. Saj smo to čutili. Tudi tujina je morala videti, da smo trd oreh, kamen za onega, ki bi hotel vanj uzgriniti!

Od 5. zjutraj so bili na nogah sestre in bratje. Po žarečem solncu in v velenestnem ropotu ulic, in vendar nihče ne kloni, sveža in neodoljiva sila mladosti vihra preko zletišča. Več ur je bilo treba, da so se mogle prazniti tribune in so se mogle nepregledne mase zopet vrniti v Prago, v tisočeri tramvajih, avtomobilih, avtobusih natrpanih ljudi, vmes pa nepregledna množica pešcev, ki se je valila od Bele Gore, kraja nekdanjega ponižanja v zmago-slavno matičko Prago, ki se je zopet kopala v čarobni iluminaciji neštetihih luči.

Zvečer je sprejel goste starosta češkega Sokola dr. Scheiner s soprogo v Tyrševem domu. V krasnih dvoranah so se zbrali evropski diplomatje, češki in naši ministri, kulturni delavci, voditelji češkega in jugoslovenskega Sokola, tudi novinarji, delegati evropskih mest, Jugoslovensko - češkoslovaških Lig in cvet praških dam. Pogledite, kako znamo ustvarjati! To nam govore svečane dvorane, umetnine s sten, moderni telovadci — oblikujemo telo in dušo! Po sprejemu se vračamo skozi oživiljene ulice, ki še vedno kipe življenja in premetujejo denar v neštetihih novih visokih palačah Velike Prage. Mnogo so videli te dni naši ljudje v Pragi. Tudi

naši ministri — ujamjo, da smo se vsi skupaj naučili neizprosnega imperativa malih narodov: treba je močnih komolcev, mnogo delati, organizirati delo, biti velikopotezen, evropski, modern, investirati kapitalne, če hočemo vztrajati v današnjem boju, ko čas sam sebe prehitava. In predvsem: tujina nas mora poznati. Ona nas mora ceniti, da se bomo mogli oblaciti in hraniti z dinarjem v svobodni državi.

Češkoslovaška je te dni s Sokolstvom z mogočnim sunkom udarila v evropsko javnost. Velika državna Masaryk in Beneš sta vedela, čemu sta od jutra do pozne noči spremljala vse te sokolske slavnosti in kako plodonosno je vlada s praškim mestom vred naložila težke milijone za brezhibno sijajno reprezentacijo in udobnost tujcev.

Dr. Reisman.

Jugoslovenska slavnostna predstava v Pragi

Praga, 8. julija. re. Slavnostne predstave Jugoslovensko-češkoslovaške lige (Smrt majke Jugovica) so se udeležili nocoj naš ministar Trifunović, praški poslanik Nešić, češkoslovaški ministar dr. Slavik in drugi reprezentanti. Predstava je krasno uspeša. Gostje so se po predstavi udeležili še recepcije na jugoslovenskem poslanstvu.

V soboto se odpeljejo zastopniki jugoslovenske vlade in delegati jugoslovensko-slovaških lig v Olomuc k odkritju mauzoleja. Naši vojaki so danes zapustili Prago ob velikanski udeležbi češkega občinstva, ki jim je pri odhodu prirejalo burne ovacije.

Recepcija pri prezidentu republike

Praga, 8. julija. re. Večraj se je vršila v krasnih dvoranah na Hradčanih recepcija pri prezidentu republike Masaryku. Povabljenih je bilo več sto odličnih reprezentantov, ki so se udeležili sokolskega zleta, med njimi tudi voditelji Jugoslovenskega Sokola, delegati Češko-jugoslov. lige ter zastopnika mest Beograda in Ljubljane. Prezident Masaryk si je m. dr. dal predstaviti tudi gerenta Turka ter se je v razgovoru z njim jako zanimal za razvoj Ljubljane. Popraševal je tudi po prof. Plečniku, naglašajoč kako velikopotezno je delo tega znamenitega arhitekta za restavracijo Hradčan. Recepcija je potekla kar naj-sijajnejše.

mica šimpanza registrirala na dinamometru obojerno 630 kg, neka druga opica pa je z eno roko potegnila 423 kilogramov.

Nato je Bauman nadaljeval poskuse z ljudmi. Srednje močan odrasel mož je z eno roko potegnil 105 kg, z obema rokama pa 245 kg.

Tekom svojih primerjalnih študij je profesor Bauman prišel do zaključka, da je človek glede na svojo težo in konstitucijo močnejši kakor n. pr. konj ali žuželke. Dosedaj so naravoslovci vedno učili, da je mravlja neprimerljivo močnejša od človeka in živali, seve le relativno. Profesor Bauman pravi, da ta trditev ne drži. Nasprotno pa po njegovem prekašajo človeka glede moči zveri, velike opice in krti.

× Največji nebotičnik na svetu. Zgradili ga bodo seveda v Ameriki in sicer v Detroitu. Nebotičnik bo imel 81 nadstropij in bo meril 873 čevljev v višino (ca. 280 m).

× Neumiljena usoda. Znani ameriški egiptolog dr. Aron Ambers, profesor John Hopkinsove univerze, je umrl na opeklinah, ki jih je dobil pri požaru svoje hiše. Ambers je delal skozi deset let na svoji knjigi, ki naj bi dokazala sorodstvo med stari egiptovskim jezikom in semitskimi jeziki, s čemer bi se razvozljalo sporno vprašanje o postanku egiptovske kulture. Ko se je vnela hiša, je hitel Ambers reševati dragocene rokopise. To se mu ni posrečilo. Med tem, ko je brskal po kabinetu, so rogoreli rokopisi, v spalnici pa njegova žena in dete. Ognjegaseci so komaj rešili Ambersa na strehi, kjer je stal kakor blazen in stiskal na prsih nekoliko ožganih listov svoje knjige. V bolnici je zvedel o propasti svoje hiše in grozni smrti svoje rodbine takoj nato je umrl. Zadel ga je srčna kap.

× Sam sezidal cerkev. Italijanski zidar Mazzoli je te dni dozidal cerkev v Venezani, ki jo je sam gradil 32 let. Leta 1894. je nemreč tamošnji župnik dobil od svojega prijatelja - arhitekta načrt za zgradbo nove cerkve, ker se je stara že podirala, a ni imel sredstva, da bi najel zidarje. Deča se je torej lotil zidar Mazzoli sam, ki je vsaki dnevno položil po 800 opek, mnogo materi-

jala pa je pobral od stare cerkve. Mazzoli je te dni rešil svojo veliko nalogo, pri kateri je osivel in dopolnil 68 let.

× Samomor letovišarske obitelji. Iz Inomosta poročajo, da se je v Guadenwaldu v soboto zvečer zastrupila neka obitelj, ki je šele nedavno prišla tjakaj na letovišče. Obstojala je iz moža, žene in dveh otrok. Vsi štirje so zaužili veronal. Ko so jih našli, sta bila otroka že mrtva, zakonca pa so v brezupnem stanju prepeljali v bolnico.

× Levi v Cremoni. Odkar je ubegli lev na ulicah v Firenci pokazal izredno velikodušnost, da ni nikogar napadel in raztrgal, so italijanski levi očitno zapadli v popolno dekadenco 20. stoletja. Vsak hip lahko čitaš o takozvanih «kraljih puščav», ki so pobegnili iz cirkuške kletke, se malo sprejeli po ulicah in se nato v spremstvu dompterjev mirno vrnili «domov». V Cremoni, kjer gostuje cirkus Germain, je te dni pobegnilo iz kletk kar dvoje levov in troje levinj. Potepali so se po ulicah in se spravili na fijakarske konje. Toda te mirne živalice so se začele tako vztrajno braniti s kopiti, da je levja tropa tuleč odšla daleč in se končno dala za biči ugnati nazaj v kletke.

× Zločinec Wimpassing, ki je umoril in razsekal svojo ženo, je po najnovjših domnevah dunajske policije osumljen tudi umora svoje nezakonske 17letne hčerke Karoline Stieflechner. Za njo manjkajo sledovi že od marca, ko je zapustila svojo službo pri neki dunajski obitelji in je od tlej ni nikjer več najti. Bila je brhka in delavna. Wimpassing jo je nekoč oskrnil in zlorabil. Policija, ki je prepričana, da je kakor zdaj ženo spravil tudi hčerko na drugi svet, da bi zabrisal svoj ostudni greh, je v soboto ponovno izvršila preiskavo na zločincem stanovanju in odkrila nove krvave sledove.

× Uvedba metričnega sistema v Rusiji. S prvim januarjem 1926. je uvedla ruska vlada na vsem teritoriju SSSR. metrični merski sistem, ki je stopil takoj v veljavo. Izvzeti od te uredbe so bili le trgovci na drobno, katerim je vlada dovolila, da smajo uporabljati prejšnje mere in uteži do 1. aprila. Pozneje jim je vlada ta rok podaljšala še za tri mesece, do 1. julija. Od tega dne dalje je v Rusiji definitivno v veljavi metrični sistem.

Dopisi

ZGORNJA ŠIŠKA. Kako je pri občinskih seji, kadar gospod »Mi« odidejo. Gospod »Mi« so prišli z malo zamudo k občinski seji. Vsebili so se na klopi in šteli, enkrat, dvakrat, trikrat, natančno 17 odbornikov, seja je sklepčna, če pa gospod Mi odidejo, seja ni sklepčna. G. župan hoče otvoriti sejo, gospod Mi istega prehitijo, povele, da so bili prepozno povabljeni, pa vendar so prišli, nato Mi odhajajo in že so odšli gospod Mi. Ostali se smejejo na račun gospoda Mi, kateri so sami odšli. Za par minut je prišel drugi g. odbornik in nadomestil vrzel, katero so napravili gospod Mi. Važna seja se je vršila nemoteno in nihče ni pogrešal gospoda Mi-ja, ker bi itak nič važnega ne povedal.

ZAGORJE OB SAVI. V nedeljo, dne 11. t. m. ob 15. uri nastopi v naši sokolski dvorani šolska mladina s Sv. Gore z igro »Kralj Matjaž«. Ker je čisti dobiček predstave namenjen za nov šolski oder na Sv. Gori, so Zagorjani in okolica vladno vabijo k obilnemu obisku. Zagorjani zlasti radi posebno obisk. Sv. Goro kot izredno lep izletno točko. To pot nas pa obiščejo Svetogorci, zato se jim moramo z obilnim posetom igre oddolžiti za njih gostoljubnost. Tedaj: Vsi na predstavo!

RADEČE PRI ZIDANEM MOSTU. Sokol v Radetech se z vso vneto pripravila na zlet, ki se bo vršil 15. avgusta ob priliki razvilita prapora. Svirala bo godba dravske divizije iz Ljubljane. Bliznja bratska sokolska društva se naprošajo, da se odzovejo vabilu v čim večjem številu. — K članku »Jutra« z dne 6. julija dodajamo, da je bil brat načelnik Sokola, France Selevšek, splošno priljubljen ter odlični sokolski delavec, ki zasluži priznanje ter iskreno pohvalo za njegovo plodonosno delovanje.

LASKO. Akademija mladine dne 29. junija se je posrečila v vsakem oziru, dasti je nastopalo v raznih vlogah nad 150 sodelujočih. Mnozobrojne točke sporeda so bile nagratene z navdušenim aplavzom. Zlasti dragocena je bila številna navzočnost in vidna zadržanost toplih gostov in posetnikov od drugod. Dvorana je bila žal dokaj premajhna za naval občinstva. Šola mladina in učiteljsvo so doživeli ta dan največje zadoščenje. Predpogoje za uspešno so nam pomagali sodelujoči zlasti lastniki in uprava tople, vodstvi pivovarne in prenosovnika Huda jama, razna društva, osobito Sokol, dijaštvo, mladina z orkestrom »Struna«, predvsem pa gospe: Elsbacher, Dergan, Osolin, Tadinca, dr. Roševa in dr., čiji blago in darežljivo srce je omogočilo bogato pogoščenje sodelujočih mladih. Izrekaloč vsem javno in iskreno zahvalo, se priporoča šola njihovi naklonenosti tudi še poslehdob.

DOBROVCE NA DRAVSKEM POLJU. Dne 4. julija smo videli na odru dobrovske dramske diletante. Z občudovanja vredno doslednostjo se šol odrasla mladina nadalje izobražuje in bliži z ustanovitvijo smilnice in z dramatičnimi predstavami v prid knjižnice. Oder, kušice, kostumi, vse delo domače mladine. Duša vsemu pa je zdaj Zlatka Tuškova. Srečen narod, ki ima tako požrtvovalne vzgojitelje.

Fordove metode v Evropi

Znani češki veleindustrialec Tomáš Bata je tip pravega Američana, ki se je iz skromnih razmer povzpел zelo visoko. Njegova tovarna čevljev vzbuja po obsegu, tehničnih napravah in moderni ureditvi splošno pozornost. Lastnik tega ogromnega podjetja Tomáš Bata, ki je praznoval nedavno 50letnico rojstva, se odlikuje z neverjetno podjetnostjo, iznajdljivostjo in marljivostjo. Bata, lastnik največje tovarne čevljev v Evropi, je začel svojo kariero kot navaden čevljarški pomočnik.

Takih primerov poznamo več. Prezident Zedinjenih držav je bil po poklicu mizar. Prezident Češkoslovaške Masaryk je začel svojo kariero kot kovaški vajenec. Izumitelj Toma Alva Edison je prodajal prvotno novine, Cova je bil dnevnikar, George Stephenson pastir itd.

Bata zelo skrbi za svoje delavce. Tako je dovolil povodom vesokoleškega zleta vsem nameščencem dopust od 4. do 11. julija, da bi se mogli udeležiti zleta. Med Prago in sedežem Batinih tovarn Zlino vozilo od 3. julija posebni brzovlak. Geslo uslužbenecv Batinega podjetja je od najmlajega do najodgovornejšega mesta. Delavci Batinih delavnic za popravilo čevljev prihajajo polagoma v Zlino in polagajo strokovne izpite. Sposobnejši postanejo poslovidne prodajalci.

Malokomu je znano, da izvažata Bata svoje izdelke ne samo v vse evropske države, marveč da si osvaja z velikim uspehom tudi svetovna tržišča. Svoje prodajalne ima v Egiptu, Indiji, v Bataviji in na otoku Java. Tudi v Mandžuriji ima svoje zastopstvo. V kratkem namerava izvažati obutev tudi v Avstralijo in Japonsko.

Da omogoči svojim nameščencem ceneji nakup avtomobilov, je prevzelo Batino podjetje v Zlino zastopstvo Ford Motor Company za Češkoslovaško. Glede zastopstva motoklčov Indija se še pogaja.

Preklic

Podpisana sem trosila izmišljotino, da sta Marija in Florijan Opetnik sama zakrivila požar na svojem posestvu pri Sv. Jožetu. Izjavljam, da je bila to moja izmišljotina, ki jo obžalujem.

1607 Terezijska Polje pri Sv. Jožetu, Slov. Bistrica.

Kolesa!
samo pri Gorcu!
Palača Ljublj. Kreditne banke

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par Najmanjši znesek Din 5.—
Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovaškega značaja, vsaka beseda Din 1.—
Najmanjši znesek Din 10.—

POPRAVILJE
Specialist mehanik avtomobilov
Ivan Legat, Maribor
Vetrinjska ulica 30.
Tel. int. 484 173

Priradilje
Vrtno zabavo
prirediti in izvesti področje
škola in domača društva
11. julija t. l. ob 18. v vrtni restavraciji »Lesare« v Rožni ulici (Trg sv. Jakoba). Sponzor: Svira Jazbančar društva Merkur, ples, salica polka itd. Posetna vabila se ne pošiljajo. Za obilni obisk se priporoča Odror.

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Obri
STAMPILJE
T. RABIČ
KOLODVORSKA UL. 28
Ljubljana

Učeneec
za urarsko obrt se takoj sprejme, Seliškor, urar, — Ljubljana, Tržaška cesta št. 8. 19359

Potnik
manufakturne stroke z likno plačo in provizijo se sprejme za Ljubljano in okolico. Pomožbe na upr. »Jutra« pod »Pisarna« 19312

Vajenca
z dovoljenim II. gimnazijskim (meščanskim) razredom iz dobre telesnošolske rodilne sprejme večje trgovaško podjetje. Naslov v upr. »Jutra« 19467

Pletilje
se sprejmejo v trgovini s Franjo Ahlin, Sp. Šiška. 19444

Praktikanta
z dovoljeno trgovskotekotno izobrazbo sprejme denarni zavod v Ljubljani. Pogoj: popolno znanje slovenskega in nemškega jezika ter vsaj deloma tudi italijanskega, francoskega ali angleškega. — Prošnje v navaden listnik je postati na upravo »Jutra« pod značko »Agilien« št. 33.883. 19470

Perfektna kuharica
za hotelski obrat, mlada, upeha, se sprejme. Pomožbe Hotelu Rokos, Sela, V. nočel. 19464

Učenska
za mehaniko gorajih delov se takoj sprejme. Pomožbe se v upr. »Jutra« 19458

2 dobra pomočnika
sprejme takoj za eksportno delo, ter vajenca. Janko Bolik, čevljar, Krynka. 19458

Službe
(iščejo)
Korespondentinja
z prakso v inozemstvu, z znatno slovenskega, nemškega, italijanskega in francoskega jezika kakor tudi ostalih pisarniških del, 1818 mesta. Naslov v upr. »Jutra« 19422

Absolvent
obrtne šole
z vsledno polirko in pisarniško prakso, želi dobiti mesta kot polir, gre eventuelno tudi v pisarno. Pomožbe na upr. »Jutra« pod »Zanesljivo« 19499

Bivši podčastnik
mlad, zmoten pisarniški del, zna perfektno slovensko, srbohrvaško, slabše nemško in italijansko. Iščo kakršnokoli službo. Naslov pove upr. »Jutra« pod »Podčastnik« 19317

Dekle išče
službo kot natakarica, začetnica. Vstop s 1. avgustom. Dopise na upr. »Jutra« 19302

Dekle išče
ki zna tudi kuhati, službo kot natakarica, začetnica. Naslov na upr. »Jutra« 19304

Ekonom
absolvent viharke in sadjarke šole s prakso, samce, 23 let star, želi odnaga mesta. Češnje pomožbe na upr. »Jutra« ca upr. »Jutra« 19301

Prodajalka
v vseh steklah dobro verigrada. Šoli mesta, največje del. — Pomožbe pod značko »Prodajalka« 80 na upr. »Jutra« 19480

Prodajalka
z vsledno prakso, želi namestitev v kakšni večji trgovini na delati. Pomožbe pod »Zanesljivo« 79 na upr. »Jutra« 19479

14letna deklica
išče službo v Ljubljani. — Naslov pove upr. »Jutra« 19482

Kretnega vajenca
in boljšo hišo sprejme Mesta industrija Natak Tržaška. Kolodvorska ulica 28. Prednost imajo absolventi srednje šole. 19456

Dekle
ere po hitro hivilje, sta tudi za boljšo službo. — Zna likati, šivati, služiti in samo v boljših hišah. Postena in vestna. Marija Komidar, Lož št. 8 pri Raheku. 19456

Mesarski pomočnik
vega v to stroko spadajočega dela veče, iše pri večji trvdki postla. Reflektira samo na stalen posej. Pomožbe je postati na upr. »Jutra« »Gala« pod značko »Preverjena« moš. 19482

Pisarniška moč
z prakso, iše mesta kjerkoli, najraje v stavbi stroki. Pomožbe na upr. »Jutra« »Kontoristinja« 39. 19459

Solter - ključavničar
vajan melagijah del, iše mesta. Pomožbe pod »Preverjena« 39 na upr. »Jutra« 19459

Prodajam
Knjige
292 starih slovenskih in nemških, v skupni vrednosti 707 Din 20 p. naprodaj. Pojasnila daje in pomožbe sprejme okrajno sodišče v Ljubljani, soba 33.

Lahak tovorni avto
z novim magnetom ter skotovo novo pnevmatikama, sprajda z dvema tapingirama sedeloma ter strobo, podobno luksuznemu, 8-12 HP, zelo pripraven za potovanja, v dobrem stanju, se takoj proda za Din 10.000 ali zamenja za motorno kolo. Pomožbe na upr. »Jutra« pod »Auto« 306. 19233

Salonska obleka
za srednje moško postavno, malo rahljena, se počeni proda Naslov pove upr. »Jutra« 19160

Avstro Daimler
1 1/2 ton, trdnina guma, v dobrem stanju, naprodaj v Mariboru, Meljska cesta 37. 19069

Motorno kolo
prodajam pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Pomožbe na upr. »Jutra« pod značko »Reflektant« 116. 19311

Motorno kolo
s priključnim varom 5 in pol HP, v zelo dobrem stanju, se proda. Polirvo se pri trvdki Frano Prijatelj, Tržišče, Dolenjska. 19310

2 olinati silki
mnogo drugih in naprednega krovedila prodam. Naslov v upr. »Jutra« 19314

Oglje
bukovo, mušim okrog 10.000 kg. Pomožbe v navadni cene za 1 kg franko vagou Sv. Peter v Sav. dol. Je poslani na upr. »Jutra« pod »Bukovo oglje« 08. 19308

Avto
amerikanski, šestcilindrski, najnovejšega tipa, skoro nov, petseidelni, se ugodno proda. Naslov pri upr. »Jutra« 19493

Meško kolo
malo rahljeno, otroški vozček in 200 komadov stredne opake naprodaj. Polirvo se pri M. Morjak, Priko-vec 3. 19453

Prodajalka
mešane stroke, začetnica, želi mesta, najraje na delati. Rada pomaga tudi pri gospodinjstvu. Nastop po dogovoru. Naslov: I. Z. Iznik, Stranice p. Konjice. 19300

Spalnica
iz trdnega lesa (orahova), z marmornatimi ploščami, za Din 2200 naprodaj. Naslov v upr. »Jutra« 19477

Radi selitve
cene prodam sledeče: gugalni stol, steno s šipami, dve teletni stojali za kuhinjo, težena kurnik ter večjo množico škatej. Naslov v upr. »Jutra« 19371

Knjižnico
nad 100 vezanih slovenskih in nemških knjig ter okoli 30 nvezanih, strogo čistih. Denar potrebuje nadaljevanje študij. Pomožbe pod »Dijak« 42 na upr. »Jutra« 19442

Damski plašč
nov, svilen, se po utrni ceni proda. Ogljeda se lahko popolnino ob 3. do 7. Naslov v upr. »Jutra« 19475

Auto Puch
stručnožen, 20 HP, se počeni proda. Pomožbe na Konsumno društvo za Slovenijo v Ljubljani, poštni predal 72. 19474

Trocevka
Predam trocevko brezpet- lanko kal. 12 x 12 x 6.7 ali pa jo zamenjam za avto kal. 10 x 10 x 9.3. — Naslov pove upr. »Jutra« 19479

Narodna noša
Naprodaj je več avh, krasnih, pristnih originalov. — Kje, pove upr. »Jutra« 19476

Dva Forda
dobro obranjena, z električno razsvetljavo, prodam. Polirvo se v upr. »Jutra« 19480

Šivalni stroj
moški, so starinska mita s »člankami« ceno naprodaj. — Tržaška, Zabjek. 19447

Yoghurt
zdravilno kisel mleko, kakor siri vsch vrst in najt nešje čajno maslo se dobi pri Združenih mlékarnah d. d. Maistrova ul. ter v njen h prodajalnah v Selskem dre- voredu (Semenišče) in na Mestnem trgu št. 13.

Kupim
Stare obleke
in pohištvo kupim. Dopis- nica sadiska, da pridem na dom. Golob-Galunova nabrežje 23. Ljubljana. 19480

Pisalno mizo
pisarniško, rahljeno, kupim. Pomožbe na anononno pi- sarniško, Kongresni trg 3. 19315

Kredenco
kuhinsko, dobro ohranje- no, kupim. Polirva naslov upr. »Jutra« pod »Naslov« »Kredenco« 41. 19441

Penzija-hotel
dobro vpeljan, v spnem letovisku za Goranjskem, s 30 lepo opremljenimi sobami, se proda pod ugodnimi pogoji, evant. tudi samilibe. Naslov v upr. »Jutra« 17899

Hiša
v večji fari in lepem kraju na Dolenjskem, 3 ure od Novega mesta, je naprodaj. Zraven nekaj sadnega vrta ter njiva. — Hiši je trgovsko Lep. krajem trgovski lokal v vsem inventarjem. Hiša je ograjena leta 1912. Letni obokana. Letni promet znaša 300.000 do 800.000 D. Cena in plačilo po dogovoru. Naslov se izve v upr. »Jutra« 19295

Hišo z gostilno
dvanadstropno, velik vrt, v Ljubljani, proda »Dobrovalce« Sv. Petra cesta 18. 19483

Enonadstropna hiša
z semiljstvom pri kolodvoru ob državni cesti, pripravno za majho trgovino ali upo- kojenca, prodam. Cena za 35.000 Din. J. Retek, Post- plat. 19493

Majhna kmetija
se proda v Dragotkem št. 40, vob. št. 90 k. o. Sv. Anton, v nedeljo, dne 18. julija 1926 ob 10. uri de- polnne v notarski pisarni v Litli, kjer se dobljo tudi vsi pogoji prodaj. 19485

Lokali
Gostilno
vzajem na račun v Ljubljani ali na delati. Evant. prem tuji za natakarico v boljšo gostilno. Naslov pove upr. »Jutra« 19414

Stanozanja
Soba
se odda gospodu. Pomožbe se v upr. »Jutra« 19445

Sobo
išče mlada gospodinja, ves dan odostna. Naslov na upr. »Jutra« pod »Urad- nica« 19475

Invalid
prosi, če bi mu kdo oddal v peštinji cenilje stanova- nja. Njegova žena bi rada pomagala pri hišni okrbli. Naslov pove upr. »Jutra« 19449

2 sobi
ena meblirana in ena prazna, se iše za 1. avgust. Pomožbe na upr. »Jutra« pod »Pisarna« 120. 19313

Stanovanje
s celo oskrbo iše blištni uradnik. Plaša 750 Din. Pomožbe pod »Avgusta« na- preje na upr. »Jutra« 19483

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom, blizu sodišča, išem. Pomožbe na upr. »Jutra« pod »Avgust 24«. 19474

Stanovanje
3 sob in peštinja v 5p. Šiški, nova hiša, se odda za 800 Din. »Pošredovalce«, Sv. Petra cesta 18. 19492

Opremljena soba
se odda po zmerni ceni solilni gospodini. Naslov v upr. »Jutra« 19430

Manzarduo stanovanje
solinno, lepo (blizu sodišča), se odda s septembrom proti povrhilji investicijskih stroškov. Naslov pove upr. »Jutra« 19393

Oddajalcem stanovanj
se posreduje popolnoma brezplačno najugodnejše stanovanja. Prijavljajte od- dajo le pri »Pošredovalce« Sv. Petra c. 18. 19360

Kapital
400 Din posojila
se iše na zastavo in izredno visoke obresti. Blagov- nosti gospod ali gospa naj pošli svoj naslov v upr. »Jutra« 19481

20.000 Din
posojila iše trgovcev. Vi- soke obresti, sigurna garancija za 3 mesece. Pomožbe na upr. »Jutra« pod »Najno« 89. 19499

Kompanjon
s kapitalom 50.000 Din se iše za razširjenje trgo- vine v Ljubljani. — Pomožbe pod »Kompanjon« avgust — 82 na upr. »Jutra« 19482

Posojila od 50.000 Din
daje v vsaki višini proti knjižbi na prvo mesto zaku- na na razpolago. Obresti ugodne. Vražati Y. Z. B. C. Ljubljana. Kongresni trg 3 (na vogalu Kino Matra). 19319

Kapital ali jamstvo!
Zelo dobro vpeljana pod- jetje v Ljubljani s sijajno bodočnostjo sprejme enega ali dva družabnika s kapita- lom 200.000 do 400.000 Din v gotovini ali v jamstvu. — Ugodnosti popolno jamstvo, visoke obresti, doles za do- bičku svetuelno služba blagajnika itd. Pomožbe pod »Kapital ali jamstvo« na upr. »Jutra« 19440

10.000 Din
posojila za dobo 3 mesecev iše trgovcev. Obresti visoke, garancija sigurna. Pomožbe pod upr. »Jutra« pod »Tajko« 61. 19481

Zenitna poudba
išeem za mojo sestro sad- niki let, s premoženjem, akademika v stalni službi, v starosti od 40 dalje. Dopis- se polnim naslovom na upr. »Jutra« pod »Za- voljnost« 31. 19381

Učiteljica
srednjih let, se želi znanst- ni — kar osamljena — s nje primarnim gospodom. Keine dopisne upr. »Jutra« pod »Dobročest« 31. 19397

45letna vdova
brez otrok, s hriavko obetjo, na zelo prometnem kraju, z dobro idočim lokalo- lom, želi znanja s gospo- dom, ki bi bil sam braven s mošttrako inkubijo. Glavni pogoji se pridne roke, po- stočnost in dobro srce. De- nar na posttranska stvar. — Dopise s sliko na upr. »Jutra« pod »Tajnost« za- jamčena 393. Na anonimna na pisma se ne oira. 19303

Vdova
42 let stara, inteligentna, simpatična, v samotnem — krajju, želi lasten dom in iše zato znanja s sebi pri- metnim gospodom. Posolu- je mobilije in perilo. Pisma nasloviti na naslov: »Zvezi guta Kameradene na upr. »Jutra« 19471

Znamke!
Za 100 — 1900 dobrih znamk vsake drzave zame- njamo značke drugih pokra- jni ali pa vojni denar. — Friedl, Peter. Eksport, Würzburg (Bavarska). 19443

»Počitnice«
Dvigajte pismo! 19434

Alasba
Gramofon
se počeni proda. Gospo- svetška cesta 6, U. d. v. r. 19446

<

Gaston Leroux:

Prikazen v Operi

Erik je vtil malo ruma v darogino skodelico in pokazal na iztegnjenega vikonta, rekoč:

»Ta se je ozvil dokaj prej, nego smo mogli vedeti, če boste vi še kdaj živi, daroga. Dobro se počuti... Zdaj spi... Ni ga treba buditi.«

Za hip je Erik odšel iz sobe. Perzijec se je dvignil ob komolcu in se ozrl naokrog... Ugedal je belo silhueto Kristine Daaé, ki je sedela v kotu ob kamini. Nagovoril jo je... poklical jo je... toda bil je še preslab in zvrnil se je na blazino... Kristina je prišla k njemu in mu položila roko na čelo, nakar se je zopet oddaljila... In Perzijec se je spominjal, da pri odhodu ni niti enkrat pogledala mirno spečega g. de Chagnyja... Vrnila se je na svoj naslanjač h kamini tiho, kakor usmiljenka, ki je zaobljubila molčečnost...

Erik se je povrnil s stekleničicami, ki jih je odložil na kamin. Sedel je k zgljavju postelje, potipal Perzijcu žilo in mu rekel s tihim glasom, da ne bi prebudil g. de Chagnyja:

»Zdaj sta rešena oba. Kmalu vaju odvedem na površino zemlje, da ustrezem svoji ženi.«

Nato je vstal brez nadaljne razlage in zopet odšel.

Perzijec pa je še vedno zrl na beli profil Kristine Daaé, ki je sedela pod svetiljko in brala knjigo s pozlačeno obrezo, kakoršne se vidijo pri nabožnih knjigah. »Hoja za Kristusom« je včasih na tak način vezana. In Perzijec je ohranil v ušesih naravni ton, s katerim je Erik rekel: »Da ustrezem svoji ženi...«

Daroga jo je zopet poklical jedva slišno. Kristina pa je gotovo čitala nekje daleč, zakaj ni ga slišala...

Erik se je vrnil... Dal je darogi zdravilne pijače, potem ko ga je

opozoril, naj nič več ne ogovarja »njegove žene«, in sploh nikogar, ker bi to utegnilo biti zelo nevarno za zdravje vseh skupaj.

Od tega trenutka se je Perzijec še spominjal Erikove črne sence in bele Kristinine silhuete, ki sta molče drseli po sobi in se sklanjali nad njim in nad g. de Chagnyjem. Perzijec je bil še zelo slab in ob najmanjšem šumu ga je zbolela glava. Posebno so mu dela hudo vrata zrcalne omare, ki so se cvileč odpirala in zapirala... Končno pa je le zaspal kakor g. de Chagny.

Zbudil se je šele na svojem domu v oskrbi zvestega Darija, ki mu je povedal, da ga je prejšnjo noč našel naslonjenega na vrata njegovega stanovanja, kamor ga je gotovo prinesel kak neznanec, ki pa je takoj neopaženo izginil.

Ko se je darogi vrnila telesna in duševna moč, je nemudoma poslal slugo na dom grofa Filipa, da povpraša po vikontu.

Odgovorili so mu, da mladeniča niso več videli, grof Filip pa da je mrtev. Njegovo truplo so našli na obrežju jezera pod Opero v smeri k Scribeovi ulici. Perzijec se je spomnil pogrebne maše, ki je bil prisostvoval izza zidu zrcalne dvorane, in prav nič ni dvomil, kdo je izvršil zločin. Ker je poznal Erika, si je brez težave morazložiti tragični dogodek. Spočetka je grof Filip mislil, da je Kristino Daaé odpeljal njegov brat. Zato ga je z vso naglico zasledoval po bruseljski cesti, vedoč, da je tu vse pripravljeno za beg. Ko pa ni nikjer našel mladih zaljublencev, se je spomnil čudnega Raoulovega pripovedovanja o fantastičnem tekmeču. Vrnil se je v Opero. Tam je zvedel, da je vikont na vse mogoče načine skušal prodreti v podzemlje gledališča in da je končno izginil, pustivši svoj klubok v divini loži poleg škatle za pištole. Zdaj ni grof več dvomil, da je brat zblaznel. Brez omahovanja se je pognal za njim v peklenski podzemeljski labirint. Za Perzijca, ki je poznal razmere, je ta drzni čin zadostoval, da so kmalu nato našli grofovo truplo na jezerskem obrežju, kjer je strašilo petje sirene, Erikove sirene, te hišnice Jezera mrličev.

Perzijec ni več odlašal. Ta novi grozni zločin in strašna nego-

tovost glede končne usode vikonta in Kristine Daaé sta ga rešila zadnjih pomislekov. Sklenil je, da ovadi celo zadevo sodišču.

Potrkal je pri preiskovalnem sodniku Faureu. Lahko si mislite, kako je ta skeptik, površnež, ki ni bil prav nič pripravljen na taka razkritja, sprejel darogino izpoved. Smatral ga je kratkomalo za norca.

Perzijec je obupal, da bi ga kdaj hoteli poslušati; zato se je spravil k pisanju. Ker sodišče ni maralo za njegovo pričevanje, se morda časopisje polasti njegovih razkritij. Nekega večera j. baš zapisal zadnjo vrstico svojih spominov, ki sem jih zvesto priobčil na tem mestu, ko mu naznani sluga Darij obisk nekega tujca, ki noče povedati svojega imena in mu ni mogoče videti obraza. Ta čudni gost izjavlja, da ne gre prej odtod, dokler ne govori z darogo.

Perzijec je takoj slutil, kdo bi utegnul biti ta nenavadni posetnik. Ukazal je slugi, naj ga nemudoma privede predenj.

Daroga se ni motil. Bil je Fantom! Bil je Erik!

Videti je bil skrajno slab in opiral se je ob steno, kakor bi se bal, da ne pade... Odkril se je in pokazal voščeno blede čelo. Ostali obraz je zakrivala maska.

Perzijec se je vzravnil pred njim.

»Morilec grofa Filipa, kaj si storil z grofovimi bratom in s Kristino Daaé?«

Pri tem strašnem sprejemu se je Erik opotekel in nekaj trenutkov molčal kot grob. Nato pa se je zvrlel do naslanjača in se je zrušil vanj z globokim vzdihom. In tu je v kratkih besedah, pretrganih stavkih, in loveč zrak povedal tole:

»Daroga, ne govori mi o grofu Filipu... Bil je že... mrtev... ko sem šel iz svoje hiše... bil je mrtev... že... ko je zapela sirena... To je... žalostna nezgoda... strašno žalostna... nezgoda... Padel je strašno nerodno, enostavno in naravno v jezero!...«

»Lažeš!« je zakričal Perzijec. Tedaj je Erik pobesil glavo in rekel:

SPREJMEMO 50 MLADIH LJUDI

za tovarno

T. & A. Bata v Zlinu ČSR.

5858 a

Prednost imajo mladeniči čevljarskih rodbin.

Beseda človek pomeni vzdrževalec. Stirinajstleten mladenič si že zasluži za svoje potrebščine, zato je že mlad človek. To običajno ne velja za mladeniče bogatih rodbin, ker ti v štirinajstem letu še ne zaslužio za sebe. V resnici pa je pri nas zelo malo bogatih roditeljev. Več pa je mladeničev, ki se smatrajo za otroke bogatih roditeljev. Nadejamo se pa, da je le teh bolj malo in ni vredno o njih govoriti.

Vi, mladi ljudje, stopajte samozavestno v svet. Ne tožite, ako Vas Vaši starši ne morejo dalje izsolati. Ves svet je šola, a najboljši učitelj je delo, najboljši pomočnik siromaštvo. Večina podjetnih ljudi je zapustilo rodni krov z istotako malim imetjem, kakor je Vaše. Veličina naše dobe leži v tem, da so tudi siromašnemu človeku dostopna najvišja mesta. Odvisno je samo od njega, njegove sposobnosti in vztrajnosti, da doseže svoj cilj.

Po svojem zanimanju si izberite svobodne obrti, t. j. obdelavanje zemlje, trgovine, industrije. Le v svobodni obrti se popolnoma razvija življenje človeka. Samo v moči in sposobnosti ljudi je brezpogojna zmaga. Moč telesa in duha naj bode Vaša vodnica. Išcite borbe. Ne bojte se udarcev. Ne slabite svoja telesa s pitjem, kajenjem itd. Povzročilo bo Vaš poraz. Vrlina, zmernost vodi do zmage.

Do 20. julija sprejema ponudbe, daje navodila in pojasnila:

Bata cipele i koža d. d., podružnica v Zagrebu, Ilica 10 in podružnica v Beogradu, Kralja Milana 69.

Naj živi delo!

Bata

Le kdor oglašuje, ta napreduje!

Zahvala.

Za vse izraze iskrenega sočustvovanja povodom težke izgube mojega nenadomestljivega, prerano umrlega soproga, oziroma očeta, gospoda

Stanka Pehani

izrekam svojo najlepšo zahvalo.

Enako se zahvaljujem za časteče spremstvo g. nam. fin. del. dvornemu svetniku Bonaču, gg. ravnatelju Basinu in inšpektorju Verbiču, kakor tudi gg. tovarišem in vsem drugim cenj. prijateljem in znancem, ki so mu izkazali čast na njegovi zadnji poti.

Najlepša hvala tudi za poklonjeno krasno cvetje.

V Ljubljani, dne 7. julija 1926.

Globoko žalujoča sopraga:
Minka Pehani-Jugovic.

IVAN ZAKOTNIK

MESTNI TESARSKI MOJSTER

LJUBLJANA
DUNajska C. 46
Telefon št. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrejša za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d. Gradba lesenih mostov, Jezov in mlinov.

Parna žaga. 2-a. Tovarna furnirja.

HENRIK SIENKIEWICZ:

POTOP

ZGODOVINSKI ROMAN. — I. DEL. — Iz poljščine prev. RUDOLF MOLE.

Breširan Din 110 — polplatno Din 124 — celo platno Din 134 —

NAROČA SE PRI
TISKOVNI ZADRUZI V LJUBLJANI, PRŠEŠERNOVA ULICA 54

Zakaj?

so čevlji „DOKO“ najcenejši in njih trpežnost najdaljša? Ker so ročni izdelki iz najboljšega, preiskanega usnja. Edino le ročni izdelki je mogoče res dobro in trajno popraviti. — Vsak naj seže po najboljši obutvi, ki jo prodaja „DOKO“ v Pršernovi ulici št. 9. dvorišče. Vsa popravila se izvršujejo v najkrajšem času.

Krapinske Toplice

Kralj Zagreba, Hrvatska. 42° C termalna voda in bistro zdravilo reuma, protin, ischias, ženske bolezni i. t. d. Soba s polno oskrbo dnevno Din 50— do 80— za osebo. V pred- in posezoni smetni popusti. Vojaška godba in druge zabave. Kopalni v hri, lastna električna rasvetiljava i. t. d. Pojasnila, obvestila in prospekte daje Kopalniška uprava Krapinske Toplice.

ZAHVALA.

Za mnogostranske izraze odkritosrčnega sožalja, ki smo jih prejeli ob nenadomestljivi izgubi našega nepozabnega očeta, gospoda

Janeza Čopa
posestnika, sodnega čenica itd.

izrekamo tem potom vsem našo najpristrčnejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo g. zdravniku dr. De Gleria za vsestransko pomoč v bolezni, č. duhovščini za tolažilne besede, pevskemu društvu za ginjaive žalostinke, darova cem krasnih vencev ter vsem, ki so blagopokojnika tako številno spremili na njegovi zadnji poti. 5367

Bled, 7. julija 1926.

Žalujoč ostali.

OSEBNI avtomobili

PRAGA VIII. 35 k. s., s 6 sedeži, močno tapcirana, na novo lakirana, s Bosch elektr. lučjo, v najboljšem stanju, cena 45.000 Din

PUCH VIII. 38 k. s., s 6 sedeži, elektr. razsvetljava Bosch, v prav dobrem stanju cena 55.000 Din

DAIMLER, 42 k. s., s 6 sedeži, pokrito karoserijo, v dobrem stanju, sposoben za prevažanje gostov v kopalščic in potnikov iz posaje, s karbidno lučjo, 22.000 Din.

Avtomobili se lahko ogledajo v tovarni cementa v Zidanem mostu, 314 a